

KONIJNENPIJP

Toneelspel in twee delen

David LINDSAY-ABAIRE

Vertaling: Hedwig Cooremans

Rabbit Hole
Pulitzerprijs 2007

Verfilmd met Nicole Kidman en Aaron Eckhart,
in een regie van John Cameron Mitchell

Vertaling 2010

Hedwig Cooremans
't Serclaesstraat 11
1740 Ternat.
02/582.09.48
hedwig.cooremans@telenet.be
users.telenet.be

ALMO
Royal House - Coremansstraat 34
2600 Berchem

Personen

LISE: eind dertig.

MARGO: begin dertig. Haar zus.

ARNO: eind dertig, begin veertig. Echtgenoot van Lise.

FIEN: midden zestig. Moeder van Lise en Margo.

JASON: een jongen van achttien.

* * * * *

Plaats: hier.

Tijd: nu.

* * * * *

DEELEEN

EERSTE SCÈNE

Een zaterdagmiddag eind februari. Een gerieflijke keuken. Lise plooit de was (kinderkleding) en legt alles op nette stapeltjes op de keukentafel. Haar zus Margo is net iets aan 't vertellen terwijl ze fruitsap uit de koelkast neemt.

MARGO: En dan zie ik haar van de overkant van de bar op mij afkomen met zo'n blik van: "Wacht, 'k zal u gaan hebben". En 't is zo precies of iedereen gaat opzij voor haar, gelijk de Rode Zee of hoe heet dat ook weer, enfin, of ze een pad voor haar gaan vrijmaken en ik sta daar als een onnozel trut.

LISE: Maar je kent dat mens niet eens.

MARGO: Nooit eerder gezien. Ik zat daar gewoon met Erna. Je kent Erna toch nog?

LISE: Nee.

MARGO: Da's 'n vriendin. Ik zat daar dus met Erna en ineens staat dat vrouwmens vlak voor mijn neus. En ze ziet er goed opgefokt uit en ze maakt van haar oren. Allee, die is *kwaad*, kom.

LISE: Waarom?

MARGO: Tot dan wist ik het niet. Het had iets te maken met haar vent, die blijkbaar aan de andere kant van de bar zat.

LISE: Was je aan 't flirten of wat?

MARGO: Maar nee. Ik wist eerst zelfs niet over wie ze het had. Ze staat dus vlak in mijn gezicht haar brol te expliqueren en haar adem stinkt gelijk...

LISE: Alcohol.

MARGO: Ja, alcohol. Of nee, erger, je weet wel, alsof er iets ranzigs tussen haar tanden is blijven steken.

LISE: Oew!

MARGO: Rotte Camembert of zoiets.

LISE: Verdomme, Margo.

MARGO: En ze begint me te treiteren en ze blaast haar stinkadem in mijn gezicht. En praat! God, je gelooft de schurftige praat niet die uit dat mens kwam.

LISE: En jij wist niet over wie ze het had.

MARGO: Over haar vent.

LISE: Ja, dat weet ik, maar...

MARGO: Herman.

LISE: (*Korte pauze*) Oh... ik dacht dat je niet wist over...

MARGO: Nee, tot op *dat* moment wist ik niet over wie ze het had, want ik wist niet dat hij daar ook zat. Maar dat heb ik later allemaal uitgevogeld.

LISE: Dus je kent hem.

MARGO: Ja, ik ken hem. Ga je me nu laten vertellen?

LISE: Excuseer, zeg.

MARGO: Er komt dus niks anders uit dan: "Gij vuil teef, kus mijn kont."

LISE: Margo...

MARGO: Sorry: G.V.T., K.M.K. Zoiets dan toch. Een echte randdebiel, dat mens.

LISE: Hm hm.

MARGO: En iedereen zit naar ons te kijken, zodat dat ik mij belachelijk begin te voelen.

LISE: Dat zal wel.

MARGO: En die blijft maar goed bezig en ik kan echt niets *doen*, want dat zit daar vol volk, versta je. En 't was dan nog een grote struise. Zo'n forsig geval. Met van die kinnen... Hoe zegt ons ma dat weer?

LISE: Meer kinnen dan kinnebakkes.

MARGO: Juist. Ik kan dus zelfs niet rond haar geraken om te ontsnappen of zoiets. 'k Zeg: "Die gaat mij zeker iets aandoen." Versta je.

LISE: Tuurlijk.

MARGO: Mijn persoonlijke kleine cirkeltje, mijn waardigheid, of wat een mens zoal heeft. Dus, ik maak een vuist, haal uit en mot!

LISE: *(Korte pauze)* Wat wil je nu zeggen?

MARGO: Dat wil zeggen dat ik haar een flinke mep heb verkocht.

LISE: Dat meen je niet.

MARGO: Zot, hè?

LISE: Je hebt haar geslagen?

MARGO: Yep. Vlak in haar smoel. Mot! Ze sloeg tegen de vlakke.

LISE: Potverdekke, Margo. Je hebt die vrouw dus *geslagen*?

MARGO: Ik kon niet rond haar geraken. En die bleef zo achterlijk schreeuwen, zeg.

LISE: Margo...

MARGO: Wat zou jij gedaan hebben?

LISE: Ik zou alleszins niet geslagen hebben. Hallo zeg!

MARGO: Weet je wat ze er nooit bij zeggen? Dat dat ferm pijn doet, iemand een mep verkopen. Dat dat verdomd ferm pijn doet. Amai!

LISE: Dat zal wel, zeker.

MARGO: Dat zeggen ze niet op tv. Daar is 't altijd van: "Iemand een lesje leren." Voor mij was 't: "Merde, da's om te creperen, jong!" Zie eens mijn knokkels. *(Lise wendt het hoofd af)* Wat?

LISE: Niets.

MARGO: Je keurt het natuurlijk af?

LISE: Dat heb ik niet gezegd.

MARGO: Zeg, die had het wel op *mij* gemunt, hé!

LISE: Weet ik. Ik zeg toch niets.

MARGO: Maar je zou wel willen.

LISE: *(Korte pauze)* Ik maak me alleen zorgen over jou.

MARGO: Over mij moet je je geen zorgen maken. *Zij* ging tegen de vlakke, niet ik.

LISE: Dat bedoel ik niet. Jij was betrokken bij een ruzie in een bar.

MARGO: Ja, en?

LISE: Een *ruzie in een bar*, Margo.

MARGO: Maar ze stond vlak in mijn licht, zeg!

LISE: Weet ik. Maar 't is zo...

MARGO: Wat?

LISE: Muppet Show.

MARGO: Wat wil dat nu zeggen? Dat ik Miss Piggy ben?

LISE: Je hebt een vrouw in haar gezicht gemept!

MARGO: Ze had me maar niet moeten uitdagen!

LISE: Had je een pint op?

MARGO: Nee.

LISE: Ik dacht dat je jezelf weer onder controle had?

MARGO: Begin op mij geen commentaar te geven.

LISE: Je hebt gezegd dat je 't kalmer aan ging doen.

MARGO: Lise, mens. Waarom moet je altijd...

LISE: Dit kan niet, Margo. Je bent geen klein kind meer.

MARGO: Ik was er me niet van bewust dat daar een datum op stond.

LISE: Voor domme kiekens zou er een datum op moeten staan. Had je iets geslikt?

MARGO: Verdomme!

LISE: Ja of nee?

MARGO: Nee... Jongens, waarom ben ik er eigenlijk over begonnen?

LISE: Weet ik veel. Tja, waarom?

MARGO: Luister, we gingen de bloemetjes buiten zetten. En ik heb ruzie gekregen. Ik

dacht dat het een leuk verhaaltje was. Dat je 't plezant zou vinden.

LISE: Niet dus.

MARGO: Da's wel duidelijk.

LISE: Ik dacht dat je 't wat rustiger aan ging doen. Wat minder van dat.

MARGO: Hey, ik zit er ook nog mee, Lise. Ik weet dat het niet te vergelijken is, maar 't is voor mij ook lastig, ja?

LISE: Hou er nu maar over op.

MARGO: Hoe *hou er nu maar over op* ?

LISE: Doe mij een plezier, kom.

MARGO: Mag ik het mij niet meer aantrekken, misschien?

LISE: Nee, je mag hem alleen niet meer gebruiken. (*Korte pauze*) Als excuus.

MARGO: Dat doe ik niet.

LISE: Je mag hem niet meer gebruiken om je eigen stomiteiten goed te praten. Stop ermee. Alsjeblieft.

Stilte. Lise plooit verder.

MARGO: Dat was niet wat mijn bedoeling.

LISE: Goed dan.

MARGO: Ik heb vieze goesting. Vind je 't erg als ik iets neem?

LISE: Zoiets moet je niet vragen.

MARGO: 't Is dat ik dank zij jou zo fijngevoelig geworden ben. (*Gaat naar de frigo*) Waar zit Arno?

LISE: Bij Rik. Aan 't squashen.

MARGO: (*Lacht*) Squashen... (*Neemt wat uit de frigo*) Wat is dat voor iets? Pudding?

LISE: Dat zal karamelkroom zijn.

MARGO: Die Arno is een geluksvogel. Ik zie mij nog geen karamelkroom maken voor iemand.

LISE: Als je ergens zin in hebt, Margootje, dan neem je het, ja? En blijf daar niet zo staan met de deur van die frigo open.

MARGO: *(Steekt een potje omhoog)* Mag ik er eentje hebben? Er is er eentje extra.

LISE: *(Korte pauze)* 't Is je gegund.

MARGO: Ik ga het niet tegen jouw zin opeten.

LISE: Doe gerust. Je hebt gelijk. D'er is er eentje extra. Wacht een secondje tot ik hier klaar ben.

MARGO: Ik zal 't zo wel opeten.

LISE: Nee. Dan is 't precies een potje vla.

MARGO: Ik hou van vla.

LISE: Maar ik heb geen vla gemaakt. Ik heb karamelkreeem gemaakt.

Lise haalt een schoteltje en zal met een mes, snijdend langs de rand van het kommetje, de karamelkreeem op het schoteltje doen terechtkomen. Intussen...

LISE: Hoe is 't op 't werk.

MARGO: Zwijg me daarover.

LISE: Waarom? *(Korte pauze)* De bons gekregen?

MARGO: Ik ga nooit veranderen zeker. Of wel?

LISE: Niet zo dikwijls, denk ik.

MARGO: Niet tegen ons ma zeggen.

LISE: Hoe kun je nu bij de Colruyt ontslagen worden?

MARGO: Reorganisatie van de bedienden. En ik heb geen zin om erover te praten.

Lise geeft het schoteltje karamelkreeem en een lepeltje naar Margo.

MARGO: Ik heb graag dat dat zo blubbert.

Terwijl Margo in haar karamelkreeem staat te porren veegt Lise het aanrecht schoon.

LISE: Sta ik niet versted van.

MARGO: *(Neemt een hapje)* Hmm...

LISE: Beter dan vla, of niet?

MARGO: Je hebt gelijk. Weeral. *(Korte pauze)* Weeral en weeral en weeral. *(Lise gaat*

verder plooiën) Ik gebruikte hem niet als excuus. Ik bedoelde alleen maar dat het lastig is om alles in de juiste plooi te krijgen. Meer niet. Voor ieder van ons. Hey, en ik had niet gedronken toen ik die vrouw sloeg. 'k was zo nuchter als een kalf.

LISE: Tuurlijk.

MARGO: 't Is echt. Ik had alleen water met bolletjes op.

We horen het belletje van de droogkast.

LISE: Denk je dat ze klacht neerlegt?

MARGO: Nee. Dan maakt Herman haar kapot. Ze trekt het zich overigens niet meer aan. Ze is al verhuisd. Naar een neef of zo.

LISE: *(Die op weg was naar de wasruimte)* Waar heb je 't nu over?

MARGO: Verhuisd, zei ik toch. Weg bij Herman. Ze zijn niet meer samen.

LISE: *(Komt terug, beetje in de war)* Excuseer. Ken jij die mensen?

MARGO: Ik ken Herman. Van dat vriendinnetje had ik alleen maar gehoord.

LISE: *(Korte pauze)* Wat heb je uitgespookt, Margo?

MARGO: Wat?

LISE: Met dat mens. Wat heb je met haar uitgespookt?

MARGO: Heb ik toch al gezegd. Een peer verkocht.

LISE: Nee, dáárvoor.

MARGO: Niks. 't Was de eerste keer dat ik haar zag.

LISE: Mensen komen je niet zomaar zonder reden in je gezicht uitmaken.

MARGO: Dat doen ze wel. Jij zou eens meer buiten moeten komen, jij.

LISE: Ben je met hem naar bed geweest? Met die vent, die Herman. *(Geen antwoord)* Je bent met hem naar bed geweest, hé?

MARGO: *(Korte pauze)* Wat is hier nu eigenlijk de bedoeling van?

LISE: Jezus, Margo, je zit daar een verhaal op te dissen alsof je 'r niks mee te maken hebt. Je zegt dat je niet wist *wie* die vrouw was.

MARGO: Wist ik ook niet.

LISE: En je hebt zitten seksen met haar vriend!

MARGO: Kijk, dat is nu helemáál naast de kwestie!

LISE: Ha ja?

MARGO: 't Was al lang uit tussen die twee. Ze bleven alleen bij mekaar wonen omwille van de huur. Wat kon het haar schelen met wie hij lag aan te pappen?

LISE: Waarom heeft ze je dan in volle bar aangepakt?

MARGO: Omdat ze compleet getikt is. *(Korte pauze)* En omdat Herman haar gezegd had dat ik zwanger ben.

LISE: *(Ze realiseert zich)* Goddomme, Margo!

MARGO: Ik weet het, oké?

LISE: 't Is niet waar.

Margo haalt de schouders op: "Wat wil je?" Lise kan er niet mee lachen.

LISE: Verdomme...

MARGO: 't Is een goeie gast, Liesje. Je zal hem graag hebben. 't Is een muzikant.

LISE: *(Ironisch)* Geweldig! Jongens!

MARGO: Nee, niet zoals je denkt. Hij heeft werk. 't Is een muzikant die *werkt*.

LISE: Is 't daarom dat je gekomen bent? Om mij te vertellen dat je zwanger bent?

MARGO: Eigenlijk wel.

LISE: Ik wist dat er iets was. Anders zou je op zaterdagmiddag niet langs komen.

MARGO: Ik ben dus langs gekomen.

LISE: Hoe lang weet je 't al?

MARGO: Enkele weken.

LISE: En nu pas komt je ermee voor de dag?

MARGO: God zeg, Liesje...

LISE: at? Was je misschien eerst niet van plan om het mij te vertellen?

MARGO: Nee.

LISE: En waarom niet?

MARGO: *Waarom* niet, denk je? *(Korte pauze)* God, 't is allemaal zo van mijn voeten...

LISE: Weet ons ma het?

MARGO: Ja.

LISE: Hebt je 't vóór mij aan ons ma verteld?

MARGO: Ik *moest* wel!

LISE: Verdomme, Margo.

MARGO: Hou eens op met dat gevloek, zeg.

LISE: Wat ga je nu doen?

MARGO: Ik ga het houden, als 't dat is wat je bedoelt. *(Korte pauze)* En Herman wil het ook. We zijn er wel wat opgewonden over. Dit is precies wat een mens duidelijk maakt waar het om draait. *(Korte pauze)*

LISE: Margo...

MARGO: Luister, ik weet dat het voor jou om een boel redenen echt lastig is, maar ik wou toch ook zeggen... Kijk, ik heb nu geen raad nodig, of een preek, of wat je op dit ogenblik in je hoofd ook aan het uitbroeden bent. Ik wil alleen dat je doet alsof je blij bent voor mij. Oké? Zelfs als je 't niet direct bent, zou ik willen dat je doet alsof. Zijn we akkoord?

Pauze.

LISE: *Natuurlijk* ben ik blij voor jou. Het overviel me alleen. Als je denkt dat een kindje je... voldoening schenkt, of iets duidelijk maakt of wat dan ook, dan... uiteraard is het dan iets prachtigs. Ik *ben* ook blij voor jou. Ik moet niet *doen alsof*. Margo, meid, geef me een kans, oké.

Margo omarmt haar zus.

MARGO: Bedankt.

Stilte. Lise bekijkt de stapel kinderkleding.

LISE: Wel, ik zal hier één en ander mogen van opzij leggen, zeker? Ik heb dat allemaal zitten wassen om naar de Kringloop te brengen. Ik kan ze evengoed houden. Voor 't geval je een jongetje krijgt.

Margo kijkt van Lise naar de stapel kleren: broekjes, hemdjes, bolletjes sokken. Alles van een vierjarige. Margo voelt zich ongemakkelijk.

MARGO: 'k Weet niet, Liesje. Ze dragen zo lang babykleding. 't Zal wel een paar jaar duren voor deze hem passen.

LISE: Het komt vlugger dan je denkt. Je gelooft je ogen niet.

MARGO: En wij hebben ook niet zoveel plaats om...

LISE: Geeft niet. Ik hou ze wel bij. In de kelder. Je zal blij zijn dat ik ze niet weggedaan heb.

MARGO: En als 't een meisje is?

LISE: Dan kan ik alles nog naar de Kringloop brengen. Da's toch geen probleem? Je zal er mij nog dankbaar voor zijn. Hier liggen voor een paar jaar gratis kleren. Denk eens aan hoeveel je zo kan besparen.

MARGO: 't Gaat niet over geld.

LISE: Daar zou het *wel* moeten over gaan. Aan zo'n dingen zou je moeten beginnen denken, Margo. Vooral met een muzikant de vader. Een kind opvoeden kost een fortuin.

MARGO: 't Zou raar zijn, dat wel. Als 't een jongen is. Om hem te zien rondlopen in de kleren van Danny. *(Korte pauze)* Ik zou me niet op mijn gemak voelen. En jij ook niet, denk ik. *(Korte pauze)* 't Spijt me.

LISE: Nee, het spijt *mij*. Natuurlijk zou ik me niet op mijn gemak voelen. Ik weet niet wat me door het...

MARGO: 't Was erg lief. Alleen, ik...

LISE: Je zal vanzelf wel een massa kleertjes krijgen. Met de Kerst, verjaardagen. Daar zal je je geen zorgen moeten over maken.

MARGO: Nee, dat weet ik. Maar..

LISE: Dit zijn natuurlijk niet echt afdragertjes, maar...

MARGO: Natuurlijk...

Pauze. Lise plooit verder.

LISE: 't Zal waarschijnlijk toch een meisje zijn.

MARGO: Denk je?

LISE: Ik voel echt dat dit een meisje wordt. Ik voel die dingen redelijk fysiek aan.

MARGO: Ha ja?

LISE: Weet je nog dat ik tegen Debbie zei dat het een meisje zou zijn?

MARGO: Klopt.

LISE: En Karen?

MARGO: Karen ook, denk ik.

LISE: Wel, ik denk dat daar een meisje in zit.

MARGO: Dat hoop ik. Dat wil ik ook. Ik bedoel, om 't even, als 't maar gezond is. Maar als ik moet kiezen, dan liever een meisje.

LISE: Ik ook. *(Korte pauze)* Wat zei ons ma?

MARGO: Ze was blij. *(Korte pauze)*

LISE: Echt?

MARGO: Ik weet het. Ik dacht dat ze 't me zou inpeperen, maar... *(Lise neemt haar schotelletje en draagt het naar de gootsteen)* Lekkere karamelkroom.

LISE: Graag gedaan.

MARGO: *(Korte pauze)* Het spijt me, Liesje. Als het hard aankomt. De periode is niet speciaal goed gekozen.

LISE: Tja, wat kun je eraan doen? *(Korte pauze)* Ik ben toch blij dat je 't mij verteld hebt. *(Korte pauze)* En ik ben blij voor jou.

Het licht dimt.

TWEEDE SCÈNE

Later op de avond zitten Lise en Arno in de huiskamer. Terwijl ze zitten te babbelen eten ze hun karamelkroom.

LISE: Toch stom? Negen weken zwanger. In een bar. Aan 't drinken.

ARNO: Je hebt gezegd dat ze niet aan 't drinken was.

LISE: Nee, *zij* zei dat. Maar je kent Margo. Komt daarbij nog dat je de rook waarschijnlijk kon snijden.

ARNO: Niet meer. Algemeen rookverbod in de horeca.

LISE: Ze zat in *De Jonk*. Denk je echt dat die er zich daar aan houden?

ARNO: Zou ik me geen zorgen over maken. Als de baby'tjes in Frankrijk gezond zijn, dan is deze het ook.

LISE: Je denkt zeker dat je grappig bent, Arno?

ARNO: Natuurlijk niet. Wind er je niet zo over op. Margo kon wel eens gelijk hebben.

LISE: Waarover?

ARNO: Die baby zal haar op het goede spoor zetten. Zoiets kan een mens wakker schudden. Dat was bij ons ook het geval.

LISE: Ze stond op te scheppen over een gevecht in een bar.

ARNO: Het was geen echt gevecht.

LISE: Ze waren in een bar. En ze waren aan 't vechten.

ARNO: Margo heeft iemand geslagen. Maar het was geen vechtpartij. Er zijn nooit echt klappen uitgedeeld.

LISE: Wat is nu eigenlijk de bedoeling? Jij vindt het blijkbaar niet meer dan normaal dat een zwangere vrouw meppen staat uit te delen?

ARNO: Wel, van 't moment dat ze niet terugslaan, kan 't waarschijnlijk geen kwaad.

LISE: Wat ben je nu aan... ? Waarom verdedig je haar?

ARNO: Doe ik niet. Ik denk alleen dat het stom is om je zo op te winden.

LISE: Ik wind me niet op. Ik zeg het gewoon.

ARNO: Je hebt gelijk. 't Is een knoeiboel, maar wat kunnen wij doen? Misschien komt het allemaal in orde. Margo is geen idioot. Oké, soms gedraagt ze zich als een idioot, maar... Een baby kan deugd doen.

LISE: Dat weet ik, Arno.

ARNO: Goed dan. (*Korte pauze*) Dat was echt lekker. Die karamelkreeem.

LISE: Margo wou hem omgekeerd opeten.

Lise ruimt af en draagt alles naar de keuken.

ARNO: Nog een slok wijn?

LISE: *(Vanuit de keuken)* Nee, ik heb er al twee op.

ARNO: Een halfje dan. Die fles moet leeg. *(Hij giet de rest in haar glas)*

LISE: Tussen haakjes, ons ma is in de wolken.

ARNO: Heeft ze gebeld?

LISE: Margo moet haar gezegd hebben dat ik het wist.

ARNO: En hoe was 't?

LISE: Wat? Twee uur telefoon met ons ma? *(Arno dimt het licht zodra Lise terugkeert uit de keuken)* Wat doe je nu?

ARNO: Ik heb zere ogen van de ganse dag naar die computer te staren.

LISE: *(Installeert zich knusjes in de canapé met haar wijntje)* Denk je dat ze baby-spulletjes wil? Voor haar verjaardag? Of kledij voor tijdens haar zwangerschap of zo?

ARNO: *(Komt naast haar zitten)* Wacht nog wat met kinderbadjes en wat weet ik. Koop haar wat je dacht te kopen.

LISE: Goed. Ik was van plan haar een badkamerset te kopen.

ARNO: Een wat?

LISE: Een badkamerset. Douchegordijn, badmat... Dat verkopen ze nu als set.

ARNO: En dat allemaal voor de verjaardag van Margo?

LISE: De laatste keer heb ik haar badkamer gezien. Ziet eruit als een achterbuurt.

ARNO: Lijkt me wel een grappig geschenk, een badmat.

LISE: 't Is de hele set, Arno.

ARNO: Weet ik. Maar toch.

LISE: Ik dacht dat het leuk zou zijn.

ARNO: Het is ook leuk. Maar misschien heeft ze liever parfum of zoiets.

LISE: Margo gebruikt geen parfum.

ARNO: Weet ik, maar...

LISE: Ik wou gewoon iets praktisch.

ARNO: Oké.

LISE: 't Is een nuttig cadeau. Ik zou het fijn vinden als iemand het mij gaf.

ARNO: Is genoteerd voor Kerstmis.

LISE: Jij vindt zoiets natuurlijk dom.

ARNO: Nee, koop haar dan die dingesset, of hoe het ook heet.

LISE: Badkamerset.

ARNO: Koop het haar dan als je denkt dat ze het graag zal hebben.

LISE: Zal gebeuren.

ARNO: Fantastisch. Ze zal er dol op zijn.

LISE: Dat had je van bij 't begin moeten zeggen.

ARNO: Yep. Weet ik. Nu pas.

Arno kijkt haar aan en glimlacht. Zij glimlacht ook. Een mooi moment tussen beiden.

LISE: Hoe was de squash?

ARNO: Tof. Ik heb verloren, maar toch was 't tof.

LISE: Hoe is 't met Rik?

ARNO: Rik stelt het wel.

LISE: En Debbie?

ARNO: Debbie was er niet.

LISE: Weet ik. Maar heeft Rik niets over haar gezegd?

ARNO: Niet echt. Ik veronderstel dat ze van 't weekend met de kinderen naar haar moeder is gegaan.

LISE: Wou Rik niet meegaan?

ARNO: Hij heeft te doen.

LISE: Hoe gaat het met de kinderen?

ARNO: Goed, veronderstel ik. Hij zegt dat Robbie nu tennist en dat Emilie haar balletlesjes onder de knie krijgt. *(Korte pauze)* Nog iets?

LISE: Nee, 't is goed zo.

ARNO: Er bestaat telefoon, weet je. Je kan Debbie altijd bellen en haar die vragen persoonlijk stellen.

LISE: Ik moet haar niet bellen, Arno. Zij zou mij moeten bellen.

ARNO: Juist.

LISE: Waarom doet ze dat dan niet?

ARNO: Weet ik veel. Misschien voelt ze er zich gewoon niet goed bij.

LISE: Heeft Rik dat gezegd?

ARNO: Rik heeft niets gezegd. Het is toch duidelijk dat ze niet belt omdat ze niet weet wat zeggen.

LISE: "Hey, Lise, hoe is 't? 'k Heb je al een poos niet gehoord of gezien." Moet toch kunnen?

ARNO: Als je daar niet goed gezind voor bent, moet je haar bellen en haar dat gewoon zeggen.

LISE: Nee, Arno. Het is aan haar om dat te doen.

ARNO: Zoals je wil.

LISE: Ik zou er voor haar gestaan hebben als er -God verhoede het- iets zou gebeuren met Robbie of Emilie. Ik zou niet van de aardbodem verdwijnen zoals zij.

ARNO: Je weet toch ook dat mensen soms raar kunnen doen. 't Is voor haar misschien ook moeilijk.

LISE: Moeilijk voor háár?

ARNO: Ik zeg zo maar wat. Neem nu mijn broer. De hele begrafenis lang heeft hij het over de Rode Duivels gehad. Hij wist duidelijk geen blijf met zijn gevoelens. Hij zou het over alles kunnen gehad hebben, behalve over Danny. Maar zo zit mijn broer nu eenmaal in mekaar.

LISE: Goed. Dan is jouw broer nu eenmaal een klootzak. *(Korte pauze)* Ik zal haar misschien eens mailen.

ARNO: Misschien wel.

LISE: "Lieve Debbie. 't Is maar een weet. Ongelukken zijn niet besmettelijk, hoor!"

ARNO: Kom, stop er nu mee.

LISE: Stop nu waar mee?

ARNO: Met jezelf zo op te draaien. Ontspan je liever een beetje.

LISE: Ik bèn ontspannen.

ARNO: Ja, dat zie ik.

Hij neemt de afstandsbediening en klikt de stereo aan. We horen "My Girl" van Otis Redding.

LISE: Goeie hemel, Arno.

ARNO: Word je rustig van. En dat heb je nodig. Draai om.

LISE: Waarom?

ARNO: Kijk gewoon de andere kant op. *(Ze doet het en hij begint haar schouders te masseren)* Mooi zo. *(Masseert)* Zie je nu? Je schouders staan helemaal gespannen.

LISE: Wel... ja...

ARNO: Vergeet Debbie of Margo of om 't even wie waar jij je druk over maakt.

LISE: Tussen haakjes, ze heeft er geen flauw benul van, Margo bedoel ik, geen flauw benul waar ze mee bezig is.

ARNO: *(Masseert)* Weet ik.

LISE: Weet je nog hoe bekaf wij waren? Voeding op alle mogelijke uren, tekort aan slaap. Denk je dat iemand als Margo dat aankan? De opperste marteling?

ARNO: Ander onderwerp, graag.

LISE: Sorry, maar zij is een slaapkop. Ze heeft meer slaap nodig dan om 't even wie. Over wekkers, alarmbellen of sirenes gesproken, wel, ze zal er een krijgen. En wat voor een! *(Arno masseert verder en Lise geniet blijkbaar)*

ARNO: Misschien moeten we er eens uit. Een cruise of zo. Jij moet eens flink gepamperd worden.

LISE: Je hebt al genoeg vrij genomen.

ARNO: Ik zal het er eens met Alain over hebben. Op een week komt het niet aan. Ik kan

me hier thuis evengoed met mijn werk bezighouden. (*Hij geeft haar een zoen in de hals*)

LISE: Maar wat doe je toch?

ARNO: Ik geef je een zoen in de hals.

LISE: Waarom?

ARNO: Ik probeer je op je gemak te stellen.

LISE: Hmm... Ik heb het beet. Lichten dimmen maar!

ARNO: Hey? Mag ik mijn eigen vrouw niet meer masseren?

LISE: (*Giechelt*) Zere ogen, dat zal wel!

ARNO: Ja, en?

LISE: "Oh, ik heb de hele dag naar die computer moeten kijken."

ARNO: Ik *zit* ook de hele dag naar die computer te kijken.

LISE: Je probeert me te verleiden.

ARNO: Serieus?

LISE: Eerst giet je me vol drank.

ARNO: In de tijd van het college werkte dat perfect.

LISE: 't Is al goed, Romeo.

ARNO: Wat?

LISE: (*Duwt hem speels weg*) 't Is al goed, toe.

ARNO: Waarom?

LISE: Je bent stout aan 't doen.

ARNO: Stout doen is tof. Vroeger deed jij graag stout. (*Ze staat op*) Wat ga je doen?

LISE: Ik heb nog werk.

ARNO: Je bent aan 't zeveren.

LISE: Nee, er liggen nog hopen kleren te wachten, Arno.

ARNO: Die lopen niet weg.

LISE: Ik wil dat ze opgeruimd worden.

ARNO: We doen het morgen. Ik steek wel een handje toe.

LISE: Juist, ja.

ARNO: Echt waar. (*Korte pauze*) Lise...

LISE: Sorry. Ik ben vanavond redelijk zenuwachtig. Je hebt gelijk, al dat gedoe met Margo kruipt onder mijn vel.

ARNO: Juist.

Hij schakelt de muziek uit. Pauze.

LISE: Ga je nu zitten mokken?

ARNO: Jongens... Lise...

LISE: Jongens wat?

ARNO: Het is nu al bijna acht maanden.

LISE: (*Korte pauze*) Wie houdt zoiets in de gaten?

ARNO: Ik. Ik hou dat in de gaten. (*Korte pauze.*) 't Spijt me. (*Kijkt haar aan*) Wat? Ben ik misschien een maniak? Omdat ik seks wil met mijn eigen vrouw?

LISE: Dat heb ik niet gezegd.

ARNO: Je kijkt wel alsof ik me schuldig moet voelen.

LISE: Tiens, da's raar. Jij bekeek me op dezelfde manier.

ARNO: Wanneer heb ik je ooit de schuld gegeven?

LISE: Ik ben er nog niet klaar voor, Arno. Het spijt me als jij denkt dat dat niet normaal is.

ARNO: Denk ik ook niet.

LISE: Wat is dan het probleem?

ARNO: We zullen er *nooit* klaar voor zijn.

LISE: Als het alleen maar over seks gaat, Arno...

ARNO: Het gaat niet alleen over seks.

LISE: Nee? Waar gaat het dan nog over?

ARNO: Het gaat ook over... 'k Weet niet. Misschien toch maar alleen over seks. Ik weet het eerlijk gezegd niet meer. Maar het is niet zo dat we op een mooie dag wakker zullen worden en teruggekeerd zijn naar af.

LISE: Weet ik.

ARNO: We zouden moeten... Tenminste evolueren in die richting. 't Zal misschien raar doen in 't begin, maar...

LISE: Maar jij wil seks.

ARNO: Zeg dat toch niet zo cru.

LISE: Waarom niet?

ARNO: Omdat het op die manier bot en egoïstisch klinkt.

LISE: Wel, alles goed en wel beschouwd, -het feit dat Danny overleden is bijvoorbeeld- denk je dan niet dat het een beetje bot en egoïstisch is? Me proberen te lokken voor seks als ik er geen zin in heb?

ARNO: Ik probeerde je niet te lokken, god nog aan toe.

LISE: Nee? En Otis Redding? Is dat niet lokken?

ARNO: Otis Redding... Mensen... Ik dacht dat het gezelliger zou zijn. Ik probeerde de boel wat op te vrolijken. Da's alles.

LISE: Sorry. Maar er valt niks meer op te vrolijken.

Pauze.

ARNO: Ik denk dat jij eens iemand moet zien. Ik weet dat je niets voelt voor therapie en zo, maar toch denk ik dat je zou moeten. We kunnen zelfs samen gaan als dat helpt. Misschien kan je opnieuw de groep opzoeken.

LISE: Nee.

ARNO: Er zijn een paar nieuwe ouders nu. De dynamiek is wel wat veranderd.

LISE: We hebben die discussie al gevoerd, Arno.

ARNO: Goed, een psychiater dan. Iemand om tegen te praten. (*Pauze*) Nee? Ja? Je mening, graag.

LISE: Ik vind dat we het huis moeten verkopen.

ARNO: *(Korte pauze)* Komaan zeg, Lise.

LISE: Ik ben er al een tijdje over aan 't nadenken. En nu we het er toch over hebben...

ARNO: Hoezo *nu we het er toch over hebben?*

LISE: Ik denk dat het zou helpen als we verhuizen.

ARNO: Ik wil niet verhuizen.

LISE: Hij is overal, Arno. Waar ik ook kijk, overal blijf ik Danny zien.

ARNO: Maar dit huis bevalt ons zo.

LISE: Ik kan hier niet wonen zonder... Ik bedoel... Man, kijk toch rond. *(Grabbelt een speelgoed dinosaurus vast)* Overal! Besef jij dat dan niet? *(Neemt een kinderboekje uit een hoop lectuur)* Hier: *Plons, de gekke Kikker* in godsnaam. Zijn puzzels. Zijn smoezelige vingerafdrukken op de deurstijlen.

ARNO: Ik blijf zijn smoezelige vingerafdrukken graag zien.

LISE: Omdat je er niet dag in dag uit moet zitten op kijken. Jij kunt hier weg. Jij kan naar je werk.

ARNO: Wel, als jij opnieuw wil gaan werken, Lise...

LISE: Nee.

ARNO: Je kan de bank altijd eens bellen.

LISE: Nee, dat kan ik niet. Dat is niet meer wie ik nu ben. Ik heb dat alles achter mij gelaten om moeder te worden.

ARNO: Tja...

LISE: Tja wat? Tja, dat is dan niet gelukt, hé!

ARNO: Dat heb ik niet gezegd.

LISE: Wat dan wel?

ARNO: Als het daar over gaat...

LISE: Als het waar over gaat?

ARNO: ... Dan... Misschien moeten we opnieuw proberen.

LISE: *(Korte pauze)* Om de liefde gods, Arno!

ARNO: Wat? Ik zeg het maar.

LISE: Is dat... Is dat *alles* wat er ooit was?

ARNO: Nee. Nee, natuurlijk niet. Alleen... We kunnen er misschien tot op zekere hoogte over praten.

LISE: Dat... Dat kan ik niet... Het spijt me. Dat soort gesprekken kan ik niet aan.

ARNO: Goed dan.

Ze blijven stil. Dan gaat Lise naar de trap. Ze blijft staan en draait zich om.

LISE: Luister, misschien... Misschien kunnen we er tenminste eens over nadenken. Dat van het huis.

ARNO: *(Korte pauze)* Ja... We kunnen er tenminste eens over nadenken.

LISE: Goed...

Lise gaat naar boven met de dinosaurus en het boek. Arno kijkt haar na. Hij blijft een paar ogenblikken alleen. Dat staat hij op en gaat naar de tv. Hij vindt een video, kijkt nog eens naar de trap en stopt de cassette in de gleuf. Hij schakelt het licht uit en gaat zitten. Het licht van de tv flikkert in zijn gezicht. Hij heeft de film al tientallen keren bekeken en hij gaat zeker niet zitten wenen. Hij zal hoogstens eens glimlachen om wat hij ziet. Het volume staat laag, maar toch horen we af en toe wat: de stemmen van Danny en Arno, en de hond Skip.

DANNY: Mag ik ?

ARNO: Wacht even... Lig, Skip, lig !

We horen de hond blaffen en lichtjes kermen.

DANNY: Klaar ?

ARNO: Wacht ? Skip ! Lig, zeg ik !

DANNY: Lig, Skip ! Zeg ik !

ARNO: Ik heb hem ! Vlug, voor hij opstaat. Komaan, komaan-aan !

We horen hoe Danny komt aangelopen.

DANNY: Joepie !!

ARNO: Flink zo !

DANNY: Heb je 't gezien, papa ?

ARNO: Natuurlijk.

DANNY: Dat kan niet. Ik ben onzichtbaar.

ARNO: Ooh !

Aan de trap verschijnt de schaduw van Lise. Arno ziet haar niet. Ze blijft een paar ogenblikken staan luisteren.

DANNY: Ik kan toveren !

ARNO: Dat wist ik niet.

DANNY: Wil jij niet onzichtbaar zijn, papa ?

ARNO: Oké.

DANNY: Pffftthh !

ARNO: Oh ? En dat was het ? Nu ben ik onzichtbaar ?

DANNY: Jaaa ! Ik heb je onzichtbaar gemaakt !

Lise's schaduw verdwijnt.

ARNO: Zie je me nu ?

DANNY: Ja !

ARNO: Nee, je ziet me niet. Ik ben immers onzichtbaar !

DANNY: Niet waar ! Ik kan je zien ! Want ik heb toverij !

ARNO: Ooh !

DANNY: Dat was je helemaal vergeten, hé papa.

ARNO: Da's waar, jongen. Dat was ik helemaal vergeten.

Het licht dimt langzaam.

DERDE SCÈNE

Een week later, 's avonds, in de keuken. Lise, Margo en Fien zitten rond een

verjaardagstaart. Lise en Fien zingen "Happy Birthday, dear Margo. Happy Birthday to you!". Fien heeft een glas wijn.

FIEN: Blazen! Blazen!

Margo blaast de kaarsjes uit. Gejuich en handgeklap. Lise neemt een mes.

LISE: En wat ga je wensen?

MARGO: Geen idee. *(Bekijkt de taart)* Ziet er lekker uit, Lise. Waar heb je ze gekocht?

LISE: Gekocht? Zelf gebakken, ja!

FIEN: Wat een domme vraag. Natuurlijk heeft ze 'm zelf gebakken.

Lise kletst op Margo's hand, die net een stukje van de taart peuterde.

MARGO: Zeg, da's wel mijn taart, hè!

LISE: Laat mij dan eerst snijden en let op je vingers.

Lise snijdt puntjes taart die ze op bordjes legt. Intussen gaat de conversatie gewoon verder. Arno komt binnen met een paar prints.

ARNO: Jullie hebben niet op mij gewacht?

LISE: Je zei van niet.

ARNO: 'n Mens zegt zoveel.

FIEN: Ik heb nog geprobeerd ze tegen te houden, Arno.

MARGO: En ik wou taart.

ARNO: Stom.

LISE: Ik wist niet hoe lang je ging wegblijven. Als jij voor die computer zit...

FIEN: Heb je ze?

ARNO: Ja. Hier. *(Geeft de prints)*

FIEN: Wacht, ik haal mijn bril. *(Gaat haar bril uit haar handtas halen)*

LISE: Moest dat echt?

ARNO: Ze had graag dat ik het opzocht.

LISE: Alle excuusjes zijn goed om er tien minuten vanonder te muizen.

FIEN: (*Bekijkt de prints*) Wat is dit voor iets?

MARGO: Ma, ta-aart!

ARNO: Het is de historiek, die begint bij de lobotomie. Hier, de vliegtuigramp.
't Is een lijst. Een erg lange lijst.

FIEN: Daarom is het nog geen vloek.*

LISE: Niemand heeft beweerd dat het een vloek was, moeder.

FIEN: Maar iedereen zegt het. Dat bedoel ik. Iedereen zegt dat het een vloek was.

LISE: Alleszins niemand in dit huis.

FIEN: Weet je waar het echt over gaat? Gebakken lucht. De mythe bestendigen. Lullen over een soort Amerikaanse prinsen en koningen.

MARGO: Lekkere taart... Ons ma heeft een erg hoog *rode loperniveau*. Haar specialiteit: de Kennedy's.

FIEN: Ja, maar de Kennedy's waren niet vervloekt. Ze hadden alleen brute pech. En ze waren ook behoorlijk dom. Sommigen toch. Te veel poen. Dat was hun vloek. En tijd zat. Als ze zouden gaan werken zijn, gelijk gewone mensen, dan zouden de meeste Kennedy's in leven gebleven zijn.

MARGO: Heel erg bedankt, Arno. Ik ben dolblij dat je die historiek geprint hebt.

FIEN: Als ze wat meer waren thuisgebleven en van tijd tot tijd tv hadden gekeken in plaats van aldoor naar mondaine ski-oorden te hollen**, dan zou dat alles hen bespaard zijn gebleven.

LISE: Jouw theorieën zijn ongemeen boeiend.

FIEN: Niet met mij komen lachen, hé.

LISE: Doe ik ook niet. Ik meende het.

MARGO: Dit is echt superlekker!

FIEN: Gewone mensen vliegen bijvoorbeeld niet rond in privéjets. Ik ken niemand die een privejet heeft. Jullie wel? Ken jij zo iemand, Arno?

ARNO: Nu je 't zegt, ik ken een vent die...

FIEN: Goed, dan ken je er één en die uitzondering bevestigt de regel. Een doorde-

weeks iemand bezit geen privéjet.

ARNO: Je hebt gelijk. De vent die ik ken is alles behalve doordeweeks!

** Volgens sommigen rustte er een vloek op de familie Kennedy, wegens de vele dodelijke ongelukken.*

*** Oorspr. tekst: "... instead of zipping off to Vail". Vail is een gekend ski-oord in Midden-Colorado.*

LISE: Dan is hij lid van de jetset.

FIEN: Precies! Dat woord zocht ik: de jetset. Jetsetters. Rondzoemend ik hun kleine Pipers of hoe die tuigjes ook heten, en dan neerstorten net buiten de kust van Massachusetts. Gewone mensen hebben geen tien familieleden die omkomen in evenzoveel vliegtuigrampen.

ARNO: 't Is geeneens tien.

FIEN: Toch zo ongeveer. Als je Teddy* meerekent, maar die heeft 't zijne overleefd.

MARGO: Ik vind dat zo droevig.

LISE: Dat Teddy het heeft overleefd?

FIEN: Natuurlijk is het droevig. Al die knappe mensen die zomaar uit de lucht komen vallen. 't Is 'n verdomde verspilling. Maar 't is geen vloek. Het zijn gewoon rijke mensen die dom doen.

LISE: Ik dacht dat jij JFK bewonderde?

FIEN: Ik heb het niet over JFK. Ik heb het niet over degenen die vermoord zijn. Hoewel, neergeknald worden door zo'n getikte schutter is toch eerder iets voor rijke lui, of niet?

ARNO: Niet noodzakelijk, dacht ik.

FIEN: Het doet er niet toe. Ik heb het niet over hem. Ik heb het over incompetente *piloten*. Ik heb het over hun voetbal. En over skiën. En dat alles tegelijk! "Hey, kijk eens naar mij! Ik ben Michael Kennedy! Ik kan een bal vangen terwijl ik een helling afdaal op ski's!" ** Natuurlijk ging hij dood. De idioot. En ik weet dat het verschrikkelijk is om te zeggen, maar dit was een volwassen man die de stommeling uithing. De arrogantie van dat soort mensen!

ARNO: De Grieken zouden het hybris noemen. "Arrogantie in het aanschijn van..." Eigenlijk is het technisch gesproken geen hybris.

FIEN: Als hybris hetzelfde is als roekeloosheid, dan heb je gelijk.

ARNO: Nee, het is niet hetzelfde als roekeloosheid. 't Heeft meer iets met de goden te maken.

FIEN: Dan is dat misschien het juiste woord. Ze zijn erg katholiek, de Kennedy's.

ARNO: Je hebt me nieuwsgierig gemaakt. Ik zoek het even op. *(Hij gaat een woordenboek zoeken)*

FIEN: *(Kijkt naar de fles wijn)* Schenk me nog een slokje in, Lise schat. *(Lise doet het tegen haar zin)* Is dat nu niet gezellig? Knusjes met mekaar over politiek zitten kletsen. Ik doe dat eigenlijk nooit. 't Is eens wat anders.

* *Edward M. Kennedy (Ted) (1932-2009) senator voor de staat Massachusetts, was de jongste broer van John F. Kennedy en Robert F. Kennedy (Beiden vermoord). Edward M. Kennedy werd in 1964 ernstig gewond bij een vliegtuigongeluk.*

** *Michael Kennedy (1958-1997) tweede zoon van Robert Kennedy, botste skiënd tegen een boom terwijl hij een bal probeerde te vangen.*

Lise wil Margo ook wat inschenken. Die legt haar hand over haar glas.

MARGO: 't Is fruitsap. Ik drink fruitsap.

LISE: Juist. Sorry.

MARGO: Da's al de derde keer. Doe je 't met opzet, Lise?

LISE: Nee, ik doe het niet met opzet. Gewoonte. Sorry, zeg.

ARNO: *(Met woordenboek)* Hier heb ik het. Hybris: overmoed.

FIEN: Wat dat soort mensen typeert: overmoed.

ARNO: En verklaring nummer twee luidt: "In de Griekse tragedie met name de aanmatiging tegenover de godheid die ten val leidt".

MARGO: Als we jullie twee bezoeken is 't net of we weer op de schoolbanken zitten.

ARNO: Is dat echt?

LISE: Margo haatte de schoolbanken.

MARGO: Dat is niet waar. Luister niet naar haar, Arno. Ik ging graag naar school. 't Is niet omdat ik wat moeilijker leerde dat ik daarom de school haatte.

FIEN: Weet je op wie een vloek rustte? Op Rose Kennedy. Honderdenvier jaar oud. Ze heeft al die doden overleefd, de ene na de andere. Zij is degene met wie ik medelijden heb.

LISE: Nog iemand een stukje taart?

ARNO: Niet voor mij.

LISE: Dan gaan we de cadeautjes uitdelen.

MARGO: Joepie! Cadeautjes!

FIEN: Ik weet niet meer hoe ik over de Kennedy's ben begonnen. Waar had ik het daarvoor over?

ARNO: Aristoteles Onassis.

FIEN: Tuurlijk, dat verklaart alles. En wat zei ik over hem?

MARGO: Je had het erover hoe je langzaam bezopen geraakte en altijd maar bleef door zeuren over 't zelfde.

FIEN: (*Lacht*) Jij, jij bent een slecht vel. Ik ben niet bezopen. Ik ben ervan overtuigd dat mijn opmerking bijzonder interessant was.

LISE: (*Geeft een groot pak aan Margo*) Dit is van ons.

MARGO: Wow! Bedankt, zeg.

ARNO: Gelukkige verjaardag!

MARGO: En zo mooi ingepakt. 't Is zonde van het openen.

FIEN: Ons Lise maakt altijd van die mooie strikken. Ik heb daar het geduld niet voor. Mijn vingers zijn te dik. (*Intussen heeft Margo de smaakvolle badkamerset uit de doos gehaald*) Oh, kijk nu eens...

LISE: 't Is meer een nuttig geschenk, maar ik dacht dat je 't kon gebruiken.

ARNO: 't Is een badkamerset.

MARGO: Zie ik. Tof zeg!

FIEN: Die kleuren. 's Mooi, hè?

LISE: Het bonnetje zit erin in geval je wil ruilen.

FIEN: Waarom zou ze moeten ruilen? 't Is mooi. Is 't niet mooi?

MARGO: Dit is waarschijnlijk jouw manier om me duidelijk te maken dat mijn douche-gordijn hopeloos versleten is.

LISE: Natuurlijk niet. Maar als je eens wat anders wil, dan heb je 't.

FIEN: 't Jouwe is wel *erg* opvallend, schat.

MARGO: Je bedoelt kitscherig, moeder.

FIEN: Zoek *kitscherig* eens op, Arno? Kijk eens of het niet 't zelfde is als *versleten*.

LISE: Ik wist gewoon niet wat ik je moest geven.

MARGO: 't Is knap. Echt waar, bedankt.

LISE: Ik vind je douchegordijn wel oké, hoor.

MARGO: Weet ik wel. Ik maakte maar een grapje.

FIEN: En vermits je nu toch samen met die Herman woont...

MARGO: Klopt. De badkamer mag wat opgefrist worden. Bedankt, Arno.

ARNO: *(Met lichte grinnik)* Mij moet je niet bedanken. 't Is Lise die heeft gekozen. *(Lise bekijkt hem)* Wat?

FIEN: Oké, nu ik. *(Ze geeft Margo een enveloppe)*

MARGO: Oh, een enveloppe. Dat ruikt naar cash!

FIEN: Zou je wel willen. En ik mijn centen aan jou wil toevertrouwen, zeker. 't Is een cadeaubon.

MARGO: *(Opent de enveloppe)* En nog wel bij de *Twee Kapoentjes!*

FIEN: Ze hebben heel mooie zwangerschapskledij. Niet van dat slobberige gedoe.

MARGO: Dank je wel, mammietje! *(Knuffel)*

LISE: *(Korte pauze)* Ik dacht dat we ons niet met babyspulletjes zouden bezig houden.

FIEN: Wie zegt dat?

LISE: Ik dacht dat we iets zouden doen voor haar badkamer?

FIEN: Ik zal wel eens iets doen voor haar badkamer. Is dat van belang?

LISE: Nee. Alleen dat ik haar wat anders zou gegeven hebben als ik geweten had dat jij met babyspulletjes...

ARNO: Da's mijn schuld. Ik heb haar gezegd...

FIEN: Het zijn geen babyspulletjes, het zijn mammiespulletjes. Ze zal zelf ook nog kleren nodig hebben.

LISE: Weet ik. 't Is daarom dat...

MARGO: 't Is perfect in orde, Liesje. Ik had hoe dan ook een badkamerset nodig.

LISE: Weet ik. Maar babyspulletjes komen meer van pas.

ARNO: Neem het dan terug. We kunnen het toch terugnemen.

MARGO: Jij gaat toch je mond houden, hoop ik?

LISE: Nee, hij heeft gelijk. Dat zal ik doen.

MARGO: Lise, alsjeblieft.

LISE: Nee, ik zal je in de plaats een mandje Mustela lotions geven. Die voorkomen striemen.

Lise wil de badkamerset terugnemen, maar Margo laat niet los.

MARGO: Laat dat, Lise. Ik vind die badkamerset goed. Bezorg me die lotions maar op een andere keer.

LISE: Goed dan.

FIEN: 't Is een mooie set. Ik hou van de kleuren.

ARNO: Nog wat fruitsap, Margo?

MARGO: Nee, 't is goed zo.

Ze blijven een paar ogenblikken in stilte zitten.

FIEN: Zeg, kan om 't even wie die lotions tegen striemen gebruiken of geldt dat alleen maar voor zwangere vrouwen?

ARNO: Zeg, hoe is 't met Skip?

FIEN: Goed. De veearts zegt dat hij wel wat gewicht mag verliezen.

ARNO: Serieus?

FIEN: Vreet zich te pletter.

ARNO: Wat geef je hem?

FIEN: Gewoon hondenvoer. Wat er te koop is.

ARNO: Oh. Want ik die print die ik je gegeven heb stond wat hij gewoonlijk eet. Je hebt die print toch nog?

FIEN: Túúrlijk.

ARNO: Wij gaven hem Cesar. Cesar heeft zo van dat vetarme voer.

FIEN: Maar da's dan weer zo duur, hè. Hij eet wat hij krijgt.

ARNO: Hij wordt er wel dik van.

LISE: Arno...

FIEN: Hij wordt er niet *dik* van. Hoogstens wat molliger.

MARGO: Het staat hem niet eens slecht.

FIEN: Misschien eet hij zo veel omdat hij denkt dat hij gestraft is. Dat is toch wat *ik* dan doe. (*Korte pauze*) Volgens mij mist hij jullie.

MARGO: Weet je nog Pickles? *Die* was pas dik. (*Tot Arno*) Dat was onze hond toen we klein waren. Ze was zo'n enorm... Ik weet het zelfs niet meer wat. (*Tot Lise*) Wat voor soort was Pickles weeral?

LISE: Puur *stratien**.

MARGO: Ja, dat weet ik. Maar ze had veel van een collie, met wat Duitse herder erbij. Weet je nog dat die zo dik was?

ARNO: Waarschijnlijk omdat jij haar volpropte.

MARGO: Ba ja... Waarschijnlijk.

FIEN: Nu weet ik het weer! Wat ik wou zeggen over Aristoteles Onassis.

MARGO: Ma, moet dat nu echt...

** Stratien: straathond. Staat niet in Van Dale.*

FIEN: Het ging over zijn zoon. Die daar in dat vliegtuigongeluk gebleven is.

LISE: Ik zal een stukje taart voor je inpakken. (*Ze doet het*)

FIEN: Ik weet het -weer een rijkeluikind en een vliegtuigongeluk- maar daar wou ik het net over hebben. Je had me de mond moeten snoeren toen ik begon af te wijken over de Kennedy's, want ik wou het eigenlijk over Onassis hebben en over hoe radeloos hij was over de zinloosheid van alles toen zijn zoon stierf, hoe hij een hoge beloning uitloofde voor degene die kon bewijzen dat iemand het vliegtuig gesaboteerd had. Heb je dat niet gelezen, Arno?

ARNO: Ik weet het niet zeker.

FIEN: Hij kon niet aanvaarden dat het gewoon om een ongeluk ging. Bijgevolg schonk hij al die centen aan de persoon die hem een plausibele uitleg kon verschaffen. Hij moest iemand de schuld kunnen geven.

LISE: (*In zichzelf, terwijl ze de taart inpakt*) Oh, lieve help, daar gaan we weer.

FIEN: Hij had een *reden* nodig om het verlies van zijn zoon te compenseren. Maar die was er natuurlijk niet. En daar ging hij aan kapot. Aan het verdriet, bedoel ik. Hij bleef daarna maar een paar jaar meer leven. Er was niets dat hem troost kon bieden en daarom ging hij dood. Snap je? (*Lise kijkt haar aan*) Hij had waarschijnlijk liever dat zijn zoon gedood werd door een of ander moorddadig opzet dan door brute pech. Het is zoals met de vloek van de Kennedy's, ja toch? De mensen willen dat dingen gewoon zin hebben.

LISE: Wij denken zeker niet dat Danny gestorven is omwille van een vloek, ma.

FIEN: Natuurlijk niet.

LISE: Of omdat iemand ons wou saboteren of ons wou pakken of zo. Wij weten dat er geen redelijke verklaring is.

FIEN: Weet ik. Die is er niet.

LISE: Waarom zit je dan zo'n verhaal op te dissen?

FIEN: Ik vertelde zomaar wat. Mag ik dan niks meer vertellen?

LISE: Jij vertelt nooit *zomaar* wat. Het *lijkt* dat je zomaar wat vertelt, maar er zit altijd meer achter, of niet soms?

FIEN: Ik weet niet eens wat je bedoelt.

MARGO: Hé, ik heb een idee: als we eens van onderwerp veranderden?

LISE: (*Tot Arno*) Ik had toch gezegd: geen wijn.

ARNO: Ze heeft hem zelf meegebracht. Wat moest ik doen.

FIEN: Wat heb ik je gezegd?

MARGO: Ma, je had het beloofd.

FIEN: Wat beloofd? Het is niet mijn schuld dat zij niet snapt wat ik bedoel.

LISE: Wat niet snapt? Dat Aristoteles Onassis stierf van verdriet omdat hij niemand de schuld kon geven?

FIEN: Ik heb het niet over schuld. Ik heb het over troost.

LISE: Juist, ja. Troost. Mooi zo.

MARGO: Zeg, mannen, dit is wel mijn feestje, hé.

FIEN: Waar haal *jij* die dan vandaan?

LISE: Troost?

FIEN: Ja, als ik vragen mag.

LISE: Nergens.

FIEN: Wel... Volgens mij zou je 't ergens moeten halen.

LISE: Oké. 'k Zal ervoor zorgen. Misschien kan ik op eBay wat te pakken krijgen.

FIEN: Doe nu niet onnozel, Lise. Ik probeer met je te praten.

LISE: Ik ruim op. Ik denk dat het hier ver gedaan is.

FIEN: Arno zegt dat je niet naar de zelfhulpgroep wil.

LISE: *(Korte pauze)* Oh, zei Arno dat.

ARNO: Ze vroeg gewoon hoe het met je was.

LISE: Waarom antwoordde jij dan niet gewoon *goed*? Je weet toch dat ze elke gelegenheid te baat neemt om commentaar te geven.

FIEN: Ik heb altijd gedacht dat praten gezond was. Staat dat zo niet in de boeken, Arno?

LISE: Zeg, *ziekeliijk bemoeien* dat staat daar toch ook in?

MARGO: Ik krijg er wat van als de mensen zich overal moeten mee bemoeien.

ARNO: Het is geen ziekeliijk bemoeien, komaan zeg.

MARGO: Kon je 't niet uitstellen tot morgen? Moest je per sé op mijn verjaardag?

FIEN: Ik weet nog, toen André stierf, dat ik veel aan de zelfhulpgroep heb gehad.

LISE: Jij dan wel. Ik niet. En André is Danny niet.

FIEN: Dat zeg ik ook niet. Ik zeg alleen dat ik er veel aan heb gehad.

ARNO: Lise houdt niet van dat soort mensen...

LISE: Arno...

ARNO: Wel, het is toch zo. Ik zei gewoon...

FIEN: En wat scheelt er aan dat soort mensen? Die hebben hun kinderen ook verloren. Ze begrijpen wat jij doormaakt.

LISE: Nee, dat doen ze niet. Ze begrijpen alleen wat *zij* doormaken.

FIEN: En toch zijn er dingen die jullie gemeen hebben.

LISE: Dat denk jij dan maar, ma. Maar wij denken dat niet. Niet meer dan al dat gedoe rond het dode kind.

FIEN: Het kan geen kwaad als je nog eens wou proberen, Lise.

LISE: Dat *kan*, inderdaad. Maar jij hebt die zaal vol jesusfreaks nog niet ontmoet.

ARNO: Het zijn geen jesusfreaks.

LISE: De meesten wel, Arno. Ze hebben het maar over één ding: gods plan. “Nu is hij tenminste ergens waar het beter is.”

ARNO: Zo zijn ze niet allemaal.

LISE: De beste is: “God had nog een engeltje nodig”. Wat is dat voor onzin? Hij is toch god! Waarom kan hij dan niet gewoon een ander engeltje maken? Van dat soort mensen...

FIEN: Misschien schenkt god hen troost.

LISE: Wel, daar word ik dan niet goed van. Zo’n totaal ridicule betekenis zoeken achter... “Oei, kijk! Nu heb ik in een stront getrapt! Dat moet een onderdeel van gods plan zijn!”

FIEN: Nu ben je echt onnozel aan ’t doen.

LISE: Ben *ik* onnozel aan ’t doen?

FIEN: Geloof helpt mensen overstijgen. Is daar iets mis mee? Ik weet nog, toen je broer stierf...

LISE: Daar is André weer...

FIEN: Als ik god toen niet had gehad...

LISE: Zie je? Dat is *precies* waarom ik niet ga: Dat *als ik god toen niet had gehad* gedoe!

ARNO: Zo zijn ze niet allemaal. Kevin niet. En Gaby ook niet.

FIEN: Het lijkt er wel op dat jij jaloers bent omdat zij troost hebben gevonden.

LISE: Wel ja, dat ben ik. Natuurlijk ben ik dat. Hoe fijn dat zij wat hebben dat hen een goed gevoel geeft. Alsof ik het nog niet moeilijk genoeg heb, zou ik me *dat* in het gezicht moeten laten slingeren.

ARNO: Niemand slingert je... Nu ben je niet redelijk.

FIEN: Ik snap trouwens niet waarom jij niet in god gelooft.

LISE: *(Tot Arno)* Zie je nu? Zie je nu waar dit toe leidt?

FIEN: Je ging met mij elke zondag naar de kerk. Toen geloofde je wel in god.

LISE: Wel, nu niet meer.

FIEN: Je hebt ongelijk. En als je 't verkeerd voor hebt? Wat als er toch een god bestaat?

LISE: Dan zou ik hem zeggen dat hij een sadistische klootzak is.

MARGO: Wow, hé zeg... FIEN: Lise, alsjeblieft... ARNO: Jongens...

LISE: "Val in aanbidding voor mij neer en ik behandel u als een stuk vuil" Het verwondert me niet dat jullie in hem geloven. Hij klinkt net als onze pa.

FIEN: Je moet mij zo niet attaqueren, Lise. Ik begrijp dat je het er nog steeds moeilijk mee hebt. Ik probeer je alleen maar te helpen.

LISE: Juist.

FIEN: Ik wou dat iemand naast mij gestaan had toen onze André stierf. Ik wou dat iemand mij wat raad had gegeven.

LISE: Weet je wat ik wou? Ik wou dat je ermee ophield Danny met André te vergelijken. Danny was een jongetje van vier die zijn hond achterna zat op straat! André was een dertigjarige heroïneverslaafde die zichzelf heeft verhangen! Echt, ik moet ervan walgen hoe jij die twee in één adem durft noemen.

FIEN: *(Zacht, na een stilte)* Hij is en blijft mijn zoon.

LISE: Ik kan me niet herinneren dat iemand je ooit instructies heeft gegeven over hoe je je verdriet moest verwerken. *(Korte pauze)* Ik denk dat het hoog tijd is dat ik naar bed ga. Margo, ik hoop dat je geniet van je badkamerset.

MARGO: Reken maar.

Lise gaat naar boven, Margo draagt alles naar de gootsteen. Fien blijft geschokt achter.

FIEN: Ik ben nog nooit gemeen geweest met iemand. Toen André stierf, was ik even aangedaan als zij, maar ik heb nooit zo lelijk uitgehaald naar andere mensen.

MARGO: En naar Alice Verhulst dan?

FIEN: *(Draait naar Margo, verveeld)* Niemand heeft het over Alice Verhulst, Margo, alsjeblieft...

ARNO: Waar gaat het over?

MARGO: Over haar en haar grote mond.

ARNO: Dit feestje was precies niet het beste idee...

MARGO: *(Tot Fien)* Ik heb toch gezegd dat je er haar met rust moest over laten.

ARNO: We hebben vandaag een brief gekregen. Van Jason Deneys.

FIEN: *(Korte pauze)* Wat? Waarom? Wat wou hij?

ARNO: Lise zei dat ze het zich niet aantrok, maar... *(Bekijkt het hele tafereel)* Sorry voor jou, Margo...

MARGO: Nee, 't was tof, echt waar. We doen het volgend jaar nog eens over.

Vlotte overgang naar de

VIERDE SCÈNE

Later dezelfde avond. Licht in de kamer van Danny. Het is nog precies dezelfde kamer van toen Danny nog leefde. Lise komt binnen. Ze komt hier niet zo dikwijls. Ze sluit zachtjes de deur en gaat op het bed van Danny zitten. Ze haalt een brief uit een enveloppe en herleest hem. Licht op Jason Deneys, achttien jaar oud.

JASON: Geachte Meneer en Mevrouw Ronsmans,

Ik wou u mijn innige deelneming betuigen bij de dood van uw zoontje Danny. Ik weet dat er acht maanden voorbij zijn sinds het ongeluk en ik ben ervan overtuigd dat het voor u nog steeds pijnlijk is om aan die dag herinnerd te worden. Ik denk veel aan wat gebeurd is en u ook, ben ik zeker. Ik heb thuis wat problemen gehad en op school ook, en een paar mensen hier dachten dat het misschien een goed idee was als ik u een brief schreef. Het spijt me als mijn brief u van streek brengt. Dat is zeker en vast niet mijn bedoeling.

Ook al heb ik Danny nooit gekend, toch heb ik het artikel gelezen en ben ik

blij dat ik een klein beetje over hem te weten ben gekomen. Danny ziet er een koel gastje uit. Ik weet dat u hem mist, zoals u in de krant vertelt. Vooral het stuk waar meneer Ronsmans het heeft over de robots van Danny vond ik goed, want toen ik zo oud was als Danny was ik ook dol op robots. In feite ben ik het nog steeds. In zekere zin. Haha.

Ik zend u hier een kort verhaal dat zal gepubliceerd worden in ons schoolblad. Ik weet niet of u van science fiction houdt, maar ik heb het toch maar ingesloten. Ik hoop dat ik het mag opdragen als aandenken aan Danny. Het gaat niet over robots, maar ik denk dat het een verhaal is waar Danny zou van houden als hij mijn leeftijd had. Zou het u storen als ik het aan hem opdraag? Als het ja is, laat mij dan iets weten. Het blad wordt gedrukt op 31 maart. Als u het mij voor die datum laat weten, zal ik ervoor zorgen dat de opdracht er niet in komt. *(Lise bladert door het verhaal)* Ik weet dat dit niet herstelt wat gebeurd is, ik wou u alleen laten weten hoe erg ik het vind van Danny. Ik beseft dat, hoe moeilijk ik het ook heb gehad, ik nooit de omvang van uw verlies zal begrijpen. Mijn moeder heeft me dat zeker al honderd keer gezegd. Haha. Ik bedoel natuurlijk hoezeer het me spijt dat de dingen zo gebeurd zijn en dat ik wou dat ik die dag een blokje om had gereden. Ik weet zeker dat u er ook zo over denkt.

Dat was het. Als u me iets laat weten over die opdracht, dan kan u mailen naar bovenstaand adres. Als ik niets van u hoor, dan neem ik aan dat u het goed vindt.

Met de meeste hoogachting.

Jason Deneys.

(Na een korte pauze) P.S. Zou het kunnen dat ik u ooit eens persoonlijk kan ontmoeten?

Licht op Jason dimt. Lise legt het verhaal en de brief opzij. Ze blijft op het bed zitten en bekijkt de kamer. Licht op Arno in de huiskamer. Arno ploft in zijn zetel en neemt de afstandsbediening. Hij zet de tv aan, dan de video. We horen een documentaire over tornado's. Arno schrikt fel. Hier klopt iets niet! Hij springt op en haalt de tape uit het toestel, bekijkt hem met grote ogen en begint te panikeren. Hij stopt de tape opnieuw in het toestel en laat het spelen. We horen de tornado.

ARNO: Wat is... Wat... Lise! Lise!! *(Hij spoelt de tape door)* Lise!!

LISE: *(Boven)* Wat?

ARNO: Wat hebt je uitgespookt?

Licht dimt in de slaapkamer van Danny. Arno blijft op de knoppen drukken, maar we horen alleen de tornado. Hij raakt buiten zichzelf. Lise komt naar beneden gelopen.

LISE: Wat scheelt er?

ARNO: Wat is dit?

LISE: Wat is *wat*?

ARNO: Op de televisie. Wat is dit?

LISE: *(Ze komt kijken)* Discovery Channel. Dat programma over tornado's. Je zei dat je 't wou zien. Ik heb het voor je opgenomen. Waarom?

ARNO: Godverdomme, Lise!

LISE: Wat scheelt er dan?

ARNO: 't Is de tape van Danny! Je hebt dat van Danny gewist!

LISE: *(Korte pauze)* Dat is niet waar. Op deze tape stond "Buren". We hebben er gisteravond nog naar gekeken.

ARNO: Ik heb ze gewisseld.

LISE: Wablieft?!

ARNO: Ik heb nog eens naar de tape van Danny gekeken. Jij was toen al naar bed.

LISE: Waarom heb je hem dan niet uit het toestel gehaald?

ARNO: Waarom heb jij niet eerst gekeken wat erin stak?

LISE: Omdat ik veronderstelde dat het de andere video was.

ARNO: Om de liefde gods, Lise!

LISE: Was het een van de baby-video's?

ARNO: Nee. 't Was de recentste, die lange. Die van het park, die van Normandië.

LISE: Hoe moest ik weten dat jij hier nog wat ging rond... hangen?

ARNO: ... En dat van kerstmis.

LISE: Ik dacht serieus dat het die andere video was.

ARNO: Dat was het dus niet! 't Is weg. Alles is weg!

LISE: Het spijt me.

ARNO: 't Is het enige exemplaar, Lise.

LISE: Ik heb het niet met opzet gedaan.

ARNO: Ben je daar wel zeker van?

LISE: *(Korte pauze)* Wat bedoel je? *(Geen antwoord)* Denk je misschien dat ik dat van Danny met opzet heb gewist?

ARNO: Ik weet het niet.

LISE: Je *weet* het niet?!

ARNO: Ik... Ik had hem eruit moeten halen.

LISE: Waarom zou ik die tape opzettelijk gebruikt hebben voor die opname?

ARNO: Ik weet het niet.

LISE: Waarom, Arno?

ARNO: Ik *weet* het niet!

Lange stilte.

ARNO: Je hebt de tekeningen van de frigo gehaald. De tekeningen van Danny.

LISE: Om ze te bewaren. Ik heb ze in een plastiekje gestoken.

ARNO: Om ze in een doos te proppen.

LISE: Om ze te bewaren. Ik heb ze niet weggegooid.

ARNO: Oké, weet ik.

LISE: Denk je misschien dat ik die tape kwijt wou?

ARNO: Ik... Natuurlijk niet. Natuurlijk deed je 't niet bewust. Maar...

LISE: Maar wat?

ARNO: Misschien onbewust.

LISE: Onbewust. Is het dat wat ze je wijsmaken in de groep? Hoe ik dingen onbewust doe?

ARNO: Je probeert van hem af te raken. Het spijt me, maar zo komt het soms bij mij over. 't Is alle dagen iets. Het is net alsof je elk bewijs wilt vernietigen dat hij hier ooit is geweest.

LISE: *(Alsof ze een klap krijgt)* Ik wist echt niet dat die tape er nog in stak.

ARNO: Ik heb het niet over de tape. Niet alleen over de tape.

LISE: En de tekeningen zitten beneden. In een doos. Je kan er naar kijken wanneer

je wil.

ARNO: Zijn kleren. Zijn schoenen.

LISE: We hebben dat toch allemaal niet meer nodig? Waarom moeten we het dan bewaren?

ARNO: Zelfs het huis wil jij verkopen!

LISE: Daar hebben we het al over...

ARNO: Skip. Je hebt Skip naar je moeder gebracht!

LISE: Er is zoveel gebeurd, Arno. We konden geen weg meer met die hond.

ARNO: Er was niets aan de hand met die hond. *Ik* liet hem uit.

LISE: Hij raakte vernegeleerd*.

ARNO: En hij riep herinneringen op.

LISE: Ja, hij riep herinneringen op. En wat dan nog? Ik wou in huis één herinnering

** Vernegligeren staat in Van Dale.*

minder. Is dat zo abnormaal?

ARNO: En aangezien jij die hond al nooit gewild hebt...

LISE: Och alsjeblieft...

ARNO: Tja, als ik die hond niet gekocht had...

LISE: En als ik niet naar binnen was gelopen om de telefoon op te nemen. Of als ik het hek had gesloten...

ARNO: Ik ben het die het hek open heb gelaten.

LISE: En *ik* heb het niet gecontroleerd. (*Ze heeft er genoeg van*) Arno, ik ga niet opnieuw aan dat spelletje beginnen. Het was niemands schuld.

ARNO: Zelfs niet van de hond.

LISE: Weet ik.

ARNO: Honden rennen achter katten En kleine jongetjes rennen achter honden.

LISE: Zeg je dat tegen mij of tegen jezelf?

ARNO: Danny *hield* van die hond.

LISE: Dat is een feit.

ARNO: En jij wou er vanaf.

LISE: Klopt. Zoals ik van die tape af wou. Ik snap het al.

ARNO: (*Barst los*) Het is niet alleen de tape. Ik heb het niet alleen over de tape, Lise! Het gaat ook over Skip, het gaat ook over de tekeningen, de kleren, over alles! Je moet stoppen met hem te wissen. Je moet stoppen! Je *moet gewoon!*

Arno huilt en draait zich af. Zij neemt hem vast. Ze lijkt meer in de war dan gekrenkt.

LISE: Ken je me dan zo slecht, Arno? Weet je echt niet hoe ongelooflijk moeilijk dat zou zijn? Hem wissen? Het doet er niet toe hoeveel ik aan goede doelen schenk, of hoeveel kunstwerkjes ik in dozen prop. Denk je niet dat ik hem elke seconde van elke dag voor me zie? En ja, ik probeer het mezelf wat gemakkelijker te maken door een paar foto's weg te moffelen, door wat kleren weg te geven. Maar dat betekent nog niet dat ik hem probeer te wissen. Die tape was een ongeluk. En je mag me gerust geloven, ik vergeef het mezelf nooit. Net zoals al het andere dat ik had kunnen voorkomen, maar dat ik niet deed.

ARNO: Dat is niet wat ik wil, Lise. Daar heb ik het niet over.

LISE: Nee? Want zo voel ik het wel aan. Alsof ik me in jouw ogen nog niet slecht genoeg voel. Wat jou betreft rouw ik niet genoeg.

ARNO: Kom zeg, dat is niet...

LISE: Ofwel rouw ik niet op de juiste manier. Laat me alleen maar zeggen, Arno, dat ik even hard rouw als jij. En mijn verdriet is even echt en even afschuwelijk groot als het jouwe.

ARNO: Dat weet ik.

LISE: Je staat er niet beter of slechter voor dan ik. Alleen anders. En 't is rot dat dat we er nu niet voor mekaar kunnen zijn, maar zo is het nu eenmaal.

ARNO: Zijn spulletjes is alles wat van hem over is. Meer bedoel ik niet. En telkens jij weer iets laat verdwijnen...

LISE: Dat begrijp ik. Dat je niet wil loslaten. Dat begrijp ik, Arno.

ARNO: Begrijp jij dat? (*Korte pauze*) Begrijp jij dat, vroeg ik? (*Geen antwoord*) Dit is geen... Hier moeten dingen veranderen. Want ik kan dit niet... Niet zo verder... 't Is te hard. (*Korte pauze*) 't Is zo keihard. (*Lange pauze. Dan gaat hij naar de trap, draait zich even om*) En ik wil dat die hond terugkomt. Je moeder is hem aan 't vetmesten. (*Korte pauze*) Ik wil die hond terug.

LISE: Misschien kunnen we wachten tot...

ARNO: Ik wil niet wachten. Wat moeten we nog meer verliezen? (*Korte pauze*) Ik mis die hond. Het spijt me, maar ik mis hem. Ik wil hem terug.

Ze bekijken mekaar. Dan gaat Arno naar boven. Het licht dimt langzaam.

* * * * *

DEEL TWEE

EERSTE SCÈNE

Twee maanden later. Begin mei. Licht op de huiskamer.

We horen een auto wegrijden, terwijl Arno hem bij de voordeur nakijkt. Arno is mooi ge-

kleed, want het zijn openhuisdagen. Margo komt uit de keuken met een stuk taart. Ze is vier en een halve maand zwanger en dat zien we.

MARGO: Raar koppel, hé. De manier waarop ze alle kasten en deuren open en dicht deden.

ARNO: Het zijn dan ook openhuisdagen.

MARGO: Dan nog, 't was griezelig. Ik zou zoiets nooit doen. Vreemden die overal rondklossen en onder mijn bed komen snuffelen.

ARNO: Tja, als je je huis wil verkopen...

MARGO: Ben ik blij dat ik nooit een eigen huis zal hebben. Zeg, wat is dit voor iets? Taart?

ARNO: Gewoon: taart.

MARGO: Is 't lekker?

ARNO: Natuurlijk is 't lekker.

MARGO: *(Gaat zitten en eet)* Is 't nu gedaan?

ARNO: Nog een kwartiertje. Tot vier uur.

MARGO: Hoeveel zijn er al geweest?

ARNO: Niet zo veel. En geen *serieuze* kopers. Die Gentenaar misschien. Moeilijk te zeggen...

MARGO: Was dat een uit Gent? Ik kon het accent niet plaatsen. Ik dacht iets Limburgs of zo.

ARNO: Iets Limburgs?

MARGO: 'k Zou 't niet weten...

ARNO: Ik denk dat we immobiliën zullen moeten aanspreken. Volgens mij zijn de mensen bang voor een particulier die zijn huis verkoopt. Ik probeer tussenpersonen te vermijden, maar goed, we zullen ze misschien nog nodig hebben. Ik dacht dat we beet hadden met dat gezin met dat kleine meisje, maar nee... Misschien is mijn prijs te hoog. Of misschien waren ze gewoon wat aan 't rondneuzen.

MARGO: *(Etend)* Je hebt ze buiten gekeken, Arno.

ARNO: *(Korte pauze)* Dat is niet waar.

MARGO: Je had de kamer van Danny moeten opruimen. Er een gastenkamer van maken, of een bureautje, om 't even.

ARNO: Waaron?

MARGO: Omdat iedereen die binnen ging iets zei van: "Oh, u hebt een zoon. Hoe oud is hij?" Dacht je dat de mensen dat niet zouden vragen?

ARNO: Daar heb ik niet over nagedacht. Ik dacht dat het goed was dat ze zagen dat er ook een toffe kamer was voor een kind.

MARGO: Even kopje gebruiken, Arno. Je hebt die lakens met robots op het bed liggen en daarom gaan ze zich vragen beginnen stellen en jij moet daar op antwoor- den en dan hangt er iets *bizars* in de lucht.

ARNO: Er hebben maar twee mensen naar gevraagd. Meer niet.

MARGO: En die heb jij buiten gekeken. Als jij een kind had, zou je dan naar een huis verhuizen waar net een jongetje gestorven is? Mensen geloven in die dingen, weet je. Huiskarma, of hoe je 't ook noemen wil.

ARNO: Wel, dat zijn dan stommelingen.

MARGO: Natuurlijk zijn ze dat. Maar als je je huis wil kwijtraken ga je daar rekening moeten mee houden. (*Korte pauze*) Ik kan haast niet geloven dat ik jou verkoopadvies zit te geven.

ARNO: Doe je dat?

MARGO: Ik bedoel maar: soms moet je zoeken wat gepast is en wat niet om tegen de mensen te zeggen.

ARNO: En het over mijn zoon hebben, dat is niet gepast?

MARGO: Ah-ah. Dat soort conversatie krijg je niet met mij, Arno. Als je volslagen vreemden alles wil vertellen over Danny en hoe hij gestorven is, dan is dat niet mijn zaak. Maar jij doet dat misschien graag. Dus ga gerust je gang. Maar wees niet verbaasd dat niemand je huis wil kopen. (*De taart is op*) Lise, mens, jij moet stoppen met taarten bakken. Ik word er laddervet van. (*We horen buiten een hond blaffen. Arno gaat kijken*) Komt er nog iemand?

ARNO: Nee, hij is alleen kwaad omdat hij nog aan de ketting ligt.

MARGO: (*Kijkt naar het uur*) Zeg eens, hé. Ik moet je wat vragen.

ARNO: (*Korte pauze*) Doe maar.

MARGO: Waarom is Lise kwaad op mij? Omdat ik zwanger ben of wat?

ARNO: Lise is niet kwaad op u.

MARGO: Waarom is ze dan soms zo kortaf?

ARNO: Geen idee. Moet je haar vragen.

MARGO: Kan ik niet.

ARNO: Hoezo?

MARGO: Daar wordt ze alleen nog meer kortaffer van.

ARNO: Ja, waarschijnlijk, maar...

MARGO: Is 't omdat ze mij de schuld geeft. Een klein beetje misschien...

ARNO: God, Margo...

MARGO: Want als ik haar niet gebeld had om over ons ma te zitten roddelen, dan had ze Danny misschien niet alleen moeten laten om...

ARNO: En tien maanden na de feiten vraag je mij zoiets?

MARGO: Ba ja, 'k weet niet.

ARNO: Nee, Margo, nee. Niemand geeft jou de schuld.

MARGO: Goed dan. (*Korte pauze*) Dan is het de baby. Het feit dat ik een baby krijg.

ARNO: Echt hoor, ik denk niet dat het humeur van Lise iets met jou te maken heeft.

MARGO: Ze denkt dat ik het niet aankan. Ja toch? Dat ik niet gemaakt ben om een goede moeder te zijn?

ARNO: Dat denkt ze niet. Je zou het er echt eens met haar moeten over hebben.

MARGO: Ik weet dat ik een lastig mens ben, maar dat is ze toch al langer van mij gewoon.

ARNO: En of.

MARGO: En ik ben ook niet zo georganiseerd als zij, of een huisduif of wat weet ik.

ARNO: Iedereen is in de wolken over je baby, Margo. Maar jij moet begrijpen dat wij nog met andere dingen bezig zijn.

MARGO: Ik heb het niet over andere dingen. Ik heb het over mijn persoontje dat be-
kwaam genoeg is om een kind op te voeden, te verzorgen en te beschermen. En ik heb een hekel aan het gevoel dat zij mij bezorgt, en jij ook soms, eerlijk waar, alsof ik dat kind niet verdien. Of dat ik niet volwassen genoeg ben, of slim genoeg of wat dan ook, om ervoor te zorgen. Ik bedoel, ver-
domme, als ons ma het kon, dan kan het toch zo moeilijk niet zijn?

ARNO: Je zou versted staan.

MARGO: Ik wil gewoon voelen dat jullie in mij geloven, want ik kan het wél aan.

ARNO: Geweldig. Dat hoop ik.

MARGO: Oh, je *hoopt*. Bedankt, Arno.

ARNO: Ik snap niet waar je naartoe wil. En ik snap nog veel minder waarom je het er met mij over hebt. (*Bekijkt zijn uurwerk*) Och, foert. Er komt toch niemand meer. (*Hij gooit zijn jasje op de divan en gaat naar de keuken*)

MARGO: Je bent toch niet getikt of zo?

ARNO: Nee.

MARGO: Het lijkt er anders wel op.

ARNO: (*Vanuit de keuken*) Ik neem alleen maar een biertje. Ook één?

MARGO: Nee, bier heb ik niet nodig. (*Stil*) Nog iets? (*Arno komt uit de keuken met zijn bier*) Mag ik je nog iets anders vragen?

ARNO: Heb je een waslijst opgesteld of zo? “Dingen die ik Arno moet vragen als ik hem aan de muur heb genageld.”

MARGO: Een waslijst niet, nee. Maar je gaat het niet leuk vinden.

ARNO: Nu nog mooier...

MARGO: Ken je mijn vriendin Erna?

ARNO: En dat is de vraag?

MARGO: Nee, de proloog. Je weet toch dat er soms boeken zijn met een proloog?

ARNO: Dat is me bekend.

MARGO: Dat is Erna. Herinner je je haar?

ARNO: Niet echt.

MARGO: Ik heb haar meegenomen naar die barbecue, zowat twee jaar geleden. Een hoop krullen, aan de mollige kant.

ARNO: Ik geloof je op je woord.

MARGO: Wel, Erna werkt in De Eenhoorn. Je kent dat restaurant toch?

ARNO: *(Korte aarzelig)* Ja...

MARGO: Wel, Erna, ook al herinner jij je haar niet, herinnert zich jou nog heel goed van die barbecue en ze zegt dat ze je een paar weken geleden bediend heeft.

ARNO: Heb ik haar misschien te weinig drinkgeld gegeven?

MARGO: Ze zei dat je daar met een vrouw was.

ARNO: *(Korte pauze)* Ik was daar met een andere ouder van de zelfhulpgroep. Twee weken geleden. We zijn na de vergadering een stukje gaan eten. Als die Erna zich bekend had gemaakt, dan had ik de dames aan mekaar voorgesteld.

MARGO: Komt haar man niet naar die vergaderingen?

ARNO: Is dit nog steeds de proloog?

MARGO: Waarom hield je mekaars handen vast? *(Korte pauze)* Erna zei dat je mekaars handen vasthield.

ARNO: Zeg, wat is die Erna precies? Jouw spionne of wat?

MARGO: Nee, serveerster. Ze was gewoon aan 't werk. *Jij* was degene die geheimzinnig zat te doen.

ARNO: Mooi. Dit keer ga ik serieus kwaad worden.

MARGO: Ik zei het je: je zou het niet leuk vinden.

ARNO: Die dame is een vriendin wiens dochter zes maand geleden gestorven is aan leukemie. Godverdomme, Margo, wat probeer je nu...?

MARGO: Ik stel gewoon een vraag. Je moet daarom niet meteen op je achterste poten gaan staan.

ARNO: Het is niet omdat ik iemands hand vasthoud dat ik...

MARGO: Ik weet dat jij en Lise het moeilijk hebben.

ARNO: Waar *heb* je 't over?

MARGO: Maar ik wil ook gerust veronderstellen dat als de zaak op de spits wordt gedreven jij mans genoeg bent om te weten wat je doet...

ARNO: Wie zegt dat wij problemen hebben?

MARGO: ... En de dingen niet erger wil maken dan ze al zijn door achter Lise's rug rond te lopen kloten.

ARNO: Nu ben je godverdomd onredelijk, Margo.

MARGO: En ik weet dat er hier nog van alles aan de hand is, maar dat is evenmin een excuus.

ARNO: Dit is gewoon te stom om los te lopen. Wat voor antwoord wil je eigenlijk?

MARGO: Jij moet niet eens antwoorden. Ik gooi de vraag op tafel en ik heb gezegd wat ik moest zeggen. Jij doet ermee wat je wil.

ARNO: Ik doe wat waarmee? Ik heb geen affaire!

MARGO: Mooi.

ARNO: Ik was een vriendin aan 't troosten.

MARGO: Fantastisch. Ik ben blij dat te horen.

ARNO: En ik snap niet hoe dat mens -die Erna- het in haar hoofd haalt om zo'n beledigende beschuldigen aan mijn adres te zenden.

MARGO: Ze zal blij zijn als ze hoort dat het om een misverstand gaat.

ARNO: Ik bedoel, goddomme, Margo... En dat na al jouw gelul over ons dat wij je niet vertrouwen. Wat *denk* jij wel van mij?

MARGO: Sorry, 't gaat over mijn zus. Ik moest het vragen.

ARNO: Dat heb je dan gedaan!

MARGO: Dat heb ik dan gedaan.

ARNO: Jongens... *(Korte pauze)* Ik ga je één ding zeggen: als ik die Erna ooit tegen het lijf loop zal ik haar eens duidelijk maken wat ik denk over haar smerige roddel.

MARGO: Doe dat. Ze zal het appreciëren. *(Gaat naar de keuken waar ze zich een glas fruitsap zal inschenken)*

ARNO: En tussen haakjes: ik hoop echt dat ik haar te weinig fooi heb gegeven.

MARGO: Dat heb je tussen haakjes gedaan.

Arno raakt duidelijk opgewonden, maar hij tracht zich te beheersen. Hij neemt een flinke slok van zijn bier. Na een poos komen Lise en Fien binnen langs de voordeur. Ze zijn gaan winkelen. Terwijl ze binnenkomen, hebben ze ook een discussie.

FIEN: 'n Geluk dat ze het in de krant gelezen had. Want toen ik het haar uitlegde, wist ze wie meteen je was.

LISE: Je had haar telefoon moeten vragen. Dan hadden we haar zeker uitgenodigd op een drink.

ARNO: Ha, daar zijn jullie.

FIEN: Ik probeerde alleen maar te helpen.

LISE: Ik heb jou niet nodig om achter me aan te drementelen om mijn smeerboel op te ruimen.

ARNO: Is er iets gebeurd?

LISE: Of om je in mijn plaats te excuseren.

FIEN: Dat heb ik ook niet.

ARNO: Wat is eh... ? MARGO: (*Op*) Heb je mijn berichtje ontvangen over dat olijfbrood?

LISE: Nee, ik heb mijn gsm uitgezet.

FIEN: Ik moest toch *iets* doen, Lise?

MARGO: (*Tot Lise*) Waarom?

LISE: Omdat je aldoor bleef bellen.

MARGO: Nu heb ik geen olijfbrood! FIEN: Als ik niet tussenbeide was gekomen, dan had ze 'r de politie bijgehaald.

ARNO: Politie? Hoe politie?

LISE: Had ze zich moeten riskeren!

FIEN: En wat had jij dan gedaan?

MARGO: Ging er iemand de politie bijhalen?

ARNO: Wat is er gebeurd?

LISE: Niks.

FIEN: Lise raakte in een kleine discussie verwickeld, meer niet. (*Op de winkelwaar*) Ik zal dat wel doen... (*Ze gaat naar de keuken met de pakken*)

LISE: En hoe is 't hier geweest? Volk gehad?

ARNO: Wat voor kleine discussie? Wat scheelt er?

LISE: In de super.

MARGO: Jij en ons ma?

FIEN: (*Van in de keuken*) Ik zit er voor niks tussen!

LISE: 't Is te stom. Daarom heb ik zo'n hekel aan winkelen. Het gaat van: "Oh kijk, Fruitella. Danny was dol op Fruitella. Oh kijk, geraspte kaas, Danny wou nooit geraspte kaas." Op alles, Arno, je moet met haar maar eens gaan winkelen, ik word er tureluurs van.

FIEN: (*Idem*) Lise raakte gewoon een beetje overstuur.

ARNO: Waarover?

FIEN: (*Op keuken*) Er was daar een jongetje.

ARNO: Die je aan Danny deed denken?

LISE: Nee. Misschien een beetje, maar niet echt, nee.

FIEN: Hij had rood haar.

LISE: We waren in de afdeling snoep en dat jongetje wou fruitrolletjes en de moeder was nogal kortaf en ze wou ze niet.

FIEN: En 't was niet dat ze 't zich niet kon permitteren, want je zag zo dat ze er dik in zat.

LISE: En 't jongetje begon te jammeren. Logisch, hij was amper vijf en hij wou die fruitrolletjes en de moeder geeft niet toe. Ze negeert hem compleet, draait van hem weg en doet alsof hij er niet is. Ze doet verder alsof hij daarmee zal ophouden, of ze wil hem een lesje leren of wat dan ook en daarmee is de kous af. Maar 't ventje raakt nog meer opgewonden en om één of andere reden begon het me op de zenuwen te werken. De manier waarop ze hem negeerde, in plaats van hem uit te leggen waarom hij de snoepjes niet kreeg.

FIEN: En zij ging dan naar die mevrouw toe.

ARNO: Hoe? Waarom?

LISE: 'k Weet niet. Ik deed het gewoon. Ik zei: "Voor dat paar centen, waarom geeft u hem die vervloekte snoepjes niet" .

ARNO: Ai, nee...

LISE: Ze leek wat lastig. Maar ze lachte ook een beetje. Snapte ik niet. En ze legde uit dat ze niet wou dat haar zoontje snoepte. En ik zei dat fruitrolletjes geen echte snoep is, en dus redelijk gezond, en dat ze gemaakt

zijn van echt fruit, en waarom ze de kleine voor één keertje niet kon trakteren. En ze zei dat ik me met mijn eigen zaken moest bemoeien en ze wou zo met haar karretje rond mij rijden om weg te gaan, maar ze reed per ongeluk over mijn voet en ik heb haar een mep gegeven.

ARNO: Wablieft?!

LISE: Ik heb haar een mep gegeven.

FIEN: Da's waar. Ze heeft haar een mep gegeven. Ik kon het bijna niet geloven. Redelijk hard ook.

ARNO: Oh Lise...

LISE: 'k Weet het. Het was afschuwelijk, want toen begon het jongetje pas echt te huilen. Ik voelde me rottig, maar ze had me op stang gejaagd.

MARGO: Jij hebt die vrouw een mep gegeven?

ARNO: Margo, begin niet.

MARGO: Ik wou gewoon wat zeggen over een balk en een splinter...

LISE: Ze *negeerde* hem gewoon.

FIEN: Ze negeerde hem. Echt 'n feeks, hoor.

LISE: Ik had zin om haar door elkaar te rammelen: "*Kijk* naar hem. Doe niet alsof hij er niet is." Maar dat zei ik niet. Ik stond daar, 'n beetje in de war en zij was ook 'n beetje in de war en dan kwam ons ma en ze zei dat ik naar de auto moest gaan alsof ze het tegen een klein kind had.

FIEN: Ik wou haar alles uitleggen. Meer niet. In 't begin was ze kwaad, maar nadat ik het haar had uitgelegd, begreep ze het.

LISE: Dat deed ze niet.

FIEN: Wel. Nadat ik met haar gepraat had, zei ik toch.

LISE: Hoe dan ook, ze begreep het niet. Ma, ik ben er zeker van dat je me afgeschilderd hebt als een soort halve zottin. Zo'n labiel schepsel dat...

FIEN: Jij hebt die mevrouw wel geslagen, hé Lise.

LISE: Dat ze van geluk mag spreken dat ik niets anders heb gedaan...

Fien doet er het zwijgen toe en gaat naar de keuken. Lise gaat in de divan zitten.

LISE: Niet dat het zou geholpen hebben. Niet dat ze zich plots zou... Zich zou realiseren... Ik bedoel, het ging om een stom fruitrolletje. Geef dat dan

gewoon. (*Korte pauze*) Heb ik iets verkeerd gedaan?

MARGO: Zeker niet. Ik zou haar ook een mep verkocht hebben.

LISE: Tja, dat kan ik me voorstellen. (*Korte pauze*) En ik was zo goed bezig, hé Arno? Ik had een pak goede dagen na mekaar.

MARGO: (*Nestelt zich tegen haar zus*) Je mag met mij gaan shoppen wanneer je er zin in hebt, Liesje. Mijn kind krijgt om 't even wat. Snoep? Geen probleem.

LISE: Daar had ik het niet over, Margo.

MARGO: Weet ik wel. Jij bedoelt dat ze *bij* hem moest zijn. Ze sloot hem buiten, in plaats van... hem te appreciëren, of om 't even. Ik snap het. Ik snap het volkomen. En als je mij ooit hetzelfde ziet doen, wel, verkoop me dan ook een flinke mep. Beloofd?

LISE: Beloofd.

MARGO: Misschien heb jij die mevrouw iets geleerd.

LISE: Ba... 'k Weet niet...

MARGO: Ma! Was er chocolade-ijs?

FIEN: Hier!

MARGO: Breek die doos dan maar open! (*Af keuken*)

LISE: (*Haar blik kruist die van Arno*) Wat?

ARNO: Niets.

LISE: Heb ik je gekwetst?

ARNO: Gekwetst niet, nee.

LISE: Het lijkt er toch op.

ARNO: Ha ja?

De hond begint te blaffen.

LISE: Doe dat beest eens zwijgen, wil je, Arno.

Arno wil gaan. Jason staat bij de voordeur. Hij was ongezien naar binnen gekomen. Lange pauze. Ze zien hem. Fien en Margo verschijnen aan de deur van de keuken.

JASON: Hallo. Hey... Hm... Ik zag het bordje buiten, en daarom... dat van de

openhuisdagen. En het huis stond open.

ARNO: Ben jij misschien van plan het huis te kopen?

JASON: Niet echt.

LISE: Arno...

ARNO: Wat? Hij zei toch dat hij het bordje zag?

JASON: Ik wou gewoon eens dag komen zeggen.

Skip blijft maar blaffen.

ARNO: Skip! Stop!

Skip houdt op. Ze kijken allemaal naar Jason.

JASON: U weet toch wie ik ben? Hé?

ARNO: Dat weten we.

JASON: En met dat bordje... Ik dacht dat ik evengoed eens kon binnen springen. Ik wou al een tijdje dag komen zeggen en...

ARNO: Voor ons is 't ogenblik niet goed gekozen.

JASON: Oh... Oké.

ARNO: We hebben bezoek.

JASON: Natuurlijk. Gewoon goeiedag. Meer niet eigenlijk. Ik wou niet storen. Eens persoonlijk dag zeggen. Maar... Misschien op...

ARNO: Er is bezoek. Familie.

JASON: Juist... Zei u al... Misschien op een andere keer... Dag.

MARGO: Hallo. FIEN: Dag.

JASON: Misschien bij een andere gelegenheid.

LISE: Ba... We zijn er nu toch, dus...

ARNO: Lise...

JASON: Ik zal eens op een andere namiddag langskomen. Op een dag die u...

ARNO: 't Probleem is dat we het huis trachten te verkopen en dat neemt een pak tijd

in beslag.

JASON: Het hoeft niet lang te duren. Even wat bijpraten met jullie.

ARNO: Toch...

JASON: Ik wou iets regelen als dat mogelijk is.

ARNO: En ik heb je net uitgelegd dat dit niet het geschikte moment is.

JASON: Ja, snap ik. Maar ik had het niet over nu.

ARNO: Prachtig. Waarom pak je je niet weg? Als we iets kunnen plannen in de toekomst, dan zullen we 't zeker niet laten.

JASON: Oké. Ik heb mijn nummer opgeschreven. (*Frommelt een papiertje uit zijn zak*) Als u eens de tijd hebt...

Vervelende stilte. Hij legt het papiertje ergens neer. Dan wil hij gaan, maar...

ARNO: Mag ik je wat zeggen? (*Gaat naar de jongen*)

LISE: Arno! FIEN: Rustig! MARGO: Oh, mensen!

ARNO: Dat het openhuisdagen zijn betekent nog niet dat we hier rondleidingen geven.

JASON: Dat weet ik.

ARNO: Je kan hier niet binnen komen waaien omdat de deur toevallig openstaat. We waren bezig met een zaak.

JASON: 't Is daarom dat ik gewacht heb tot dat echtpaar vertrokken was. Het leek wel of alles achter de rug was.

ARNO: Dat was dus niet zo.

JASON: Dan bied ik u mijn verontschuldigingen aan.

ARNO: Wij *leven* hier, oké? Dit is ons *huis*.

LISE: 't Is goed, Arno. (*Wil hem bij de arm nemen*)

ARNO: Je loopt niet zomaar bij de mensen binnen. Vooral niet gezien de omstandigheden. Een beetje respect zou je niet misstaan.

JASON: Het spijt me. (*Bekijkt de anderen*) Het spijt me als ik u gestoord heb.

Jason gaat weg. Lange stilte.

ARNO: Dat is toch niet te geloven? 't Lef van die knul! Hier durven binnenkomen!

FIEN: *(Met een pak waspoeder)* Ik ga dit naar... *(Af)*

ARNO: Wat stond die daar buiten te doen? Verstoppertje spelen achter een boom of zo? 's Normaal dat Skip zo zat te blaffen.

LISE: Misschien zat hij te blaffen omdat hij honger heeft. Heb je hem eten gegeven?

ARNO: Ah... Nee. Ik was bezig met... Ah...

LISE: Natuurlijk. Jij wou die hond zo graag terug, maar je kan maar niet onthouden dat 't arme beest eten nodig heeft.

ARNO: Direct!

LISE: Echt leuk om zien hoe alles weer in zijn normale plooi valt. *(Af)*

ARNO: Dat was het laatste wat ze nodig had. Dat die gast hier binnen viel.

MARGO: Had ze een probleem? Jij was degene die van zijn oren maakte.

ARNO: Och ja, ik heb niet de gewoonte de mensen een mep te verkopen.

MARGO: 'k Weet niet. Je stond er niet ver af. *(Pauze)* Zeg, volgende week ben ik vrij. Als je nog eens wil proberen... Openhuis?

ARNO: *(Korte pauze)* Misschien. We zien wel.

MARGO: Je zou alleen wat aan die kamer moeten doen. Herman doet wat verbouwingen, zo tussendoor. Als je wil vraag ik het hem. Hij kan...

ARNO: 'k Weet niet...

MARGO: Die levert mooi werk, hoor. Bij ons ma heeft hij een muurtje gemetseld.

ARNO: We trekken ons plan wel.

MARGO: Toch... Je zou hier en daar wat mogen opknappen. *(Korte pauze)* Die kinderkamer, bedoel ik.

ARNO: Ja-aa, ik begrijp wat je bedoelt.

Margo gaat naar de keuken. Het licht dimt.

TWEEDE SCÈNE

Zowat een week later. Fien helpt Lise met het opruimen van de kamer van Danny. Lise neemt boekjes en legt ze in een kartonnen doos. Fien neemt speelgoed, pluchen diertjes, puzzeltjes, enz... en stopt ze in een vuilniszak of een doos om ze te bewaren.

FIEN: *Toont een stuk speelgoed*) Houden of weg?

LISE: Weg.

FIEN: Dit ook?

LISE: Ja.

Fien stopt het speelgoed in de vuilniszak. Lise vindt een voorleesboekje van Plons, de gekke Kikker. Ze bladert het door.

LISE: *(Toont het boekje)* Weet je nog?

FIEN: Dat is nog van jou geweest.

Lise stopt het boekje in de bewaardoos. Fien neemt een aapje.

FIEN: Aapje?

LISE: Hm... Houden, denk ik.

FIEN: Heeft Arno hier niks op tegen?

LISE: 't Was zijn idee. Na die openhuisdagen. Net alsof zijn verdriet door het venster vliegt als het erop aankomt winst te maken. *(Korte pauze)* 't Spijt me, ik weet niet waarom ik zo iets zeg. Gewoon gemeen. *(Ze werken even verder)* Trouwens, het is niet alsof we van alles af willen raken.

Iets doet Fien ophouden. Ze heeft een paar sportschoentjes van Danny gevonden. Ze vindt ze kleiner dan ze ooit dacht. Lise kijkt naar haar en begrijpt wat er gebeurt.

LISE: Niet doen, ma. *(Ze neemt de schoentjes)* Komaan, snel sorteren om het af te leren! *(Ze stopt de schoenen in de vuilniszak)* Anders komen we er nooit.

Ze neemt een kleenex en geeft hem aan Fien. Ze werkt verder alsof er niets is gebeurd.

LISE: Heeft Margo je al verteld dat ik nu een cursus toegepaste literatuur volg? We lezen *Het Verdriet van België* van Claus. Ik kreeg de syllabus en ik begon te lachen. *Het Verdriet!* Natuurlijk wist niemand waarom ik zo moest lachen en dat vond ik geweldig. *(Fien kijkt haar aan)* 't Is in *(naam van een stad)* en daar kennen ze me niet. Ik doe daar nog normaal. Daarom dat ik het zo tof vind. Als die mensen me bekijken moet ik geen smoelen trekken. *(Samen halen ze de lakens met de robots van het bed)* En weet je wat ik zo fijn vind? Die dames daar, die spreken zelfs niet over hun kinderen of hun mannen of wat dan ook. Ik denk dat ze

blij zijn dat ze dat allemaal even achter zich kunnen laten. Ik ben er zeker van dat de meesten onder hen uitgebluste huisvrouwen zijn. Dat kan toch niet anders?

FIEN: 'k Zou het niet weten. Ik heb die dames nog nooit ontmoet.

LISE: Wel, da's het soort mensen dat een cursus toegepaste literatuur volgt.

FIEN: Ik veronderstel het.

LISE: En ze zijn dolblij dat ze het even over Claus kunnen hebben in plaats van *wat eten we vanavond*. "Jawel, wij lezen li-te-ra-tuur!" Net of ze weer op de schoolbanken zitten. Wie wil het aldoor over zijn gezin hebben? Ik alleszins niet. (*Korte pauze*) Hoe dan ook, ik amuseer me best. Gewoon iemand die een cursus volgt. Volgende week beginnen we met *Madame Bovary*. Da's een echt meidenboek, hé.

FIEN: Die mevrouw ken ik niet.

LISE: Weet ik.

Fien sorteert verder. Plots zet ze ongewild een afschuwelijk keffend hondje in werking.

FIEN: Nondepietjes! (*Probeert het uit te zetten*) Hoe moet dat...? Vervelend, zeg!

LISE: Dan zou je er eens uren aan een stuk moeten naar luisteren! (*Zet het robotje af*) Margo heeft het aan Danny gegeven. Alleen mensen die geen kinderen hebben kopen dat soort cadeautjes. Of mensen die ouders willen straffen. Weet je wat? Misschien vinden de kinderen van Margo dit leuk. We houden het. Dat zal haar leren. (*Ze legt het hondje in de bewaardoos*)

FIEN: Nog iets van Debbie gehoord?

LISE: Noppes. Arno speelt squash met Rik, maar... De kinderen stellen het wel. Ken je Emilie nog?

FIEN: Natuurlijk.

LISE: Ze is groot geworden.

FIEN: (*Korte pauze*) Ik dacht dat je hen niet meer zag?

LISE: Nee, maar... Ik was onlangs bij de onthaalmoeder van Danny en de kinderen waren daar aan 't spelen. (*Fien blijft haar aankijken*) Wat? Ik moet daar passeren als ik naar de post ga.

FIEN: Juist. Hoe dan ook, spijtig van Debbie. Maar 't kan gebeuren. Vrienden verdwijnen. Ik weet nog, toen André stierf... (*Beseft het*) Laat maar. (*Pauze. Ze toont een stuk speelgoed*) Wat doen we hiermee?

LISE: Da's kapot. (*Gooit het in de zak*)

FIEN: Weet je, 't probleem met Debbie...

LISE: Ja?

FIEN: Wel, het omgekeerde deugt evenmin. Ken je Alice Verhulst nog?

LISE: Tuurlijk.

FIEN: Wel, die kon ik na de dood van je broer maar niet kwijtraken.

LISE: Dat herinner ik me nog.

FIEN: Altijd in en uit lopen. Altijd op mijn vingers zitten kijken. En mijn broodjes op-eten die nonkel René bracht. Ik had geen moment meer voor mezelf. Natuurlijk vond zij het leuk, maar ik had niet de indruk dat dat ook voor mij zo was. Het was alsof 't mens niets beters te doen had. Alsof mij troosten haar hobby was geworden. Iets om haar dag mee door te komen. En uiteindelijk, op een namid-dag bij de koffie heb ik haar gezegd: "Alice," zei ik, "Wat komde gij hier feitelijk den helen tijd doen?"

LISE: En wat heeft ze daar op geantwoord?

FIEN: Ze zei: "Awel, ik wil er voor u zijn, Fienke. Ik wil met u uw verdriet delen." En daar heb ik dan op geantwoord: "Awel, dat marcheert dus niet, eh maske. Ik sta d'er nog altijd even alleen voor hoewel dat gij hier elke stommen dag uw dikke kont op mijne stoel komt installeren."

LISE: Dat heb jij niet gezegd!

FIEN: Dat heb ik wel gezegd. "En al mijne koffie komt op slabberen. En ik heb u hier nog niet zien naar buiten gaan met al dat verdriet dat ge zozegd met mij ging delen. 't Enige wat dat gij hier mee naar buiten neemt, dat zijn mijn pisto-leekees." *(Korte pauze)* Ik heb haar vanzelfsprekend nooit meer teruggezien. *(Korte pauze)* Wat me anderzijds slecht uitkwam, want zij was de enige met wie ik over onze An... *(Houdt zich nog op tijd in)*

LISE: Je mag zijn naam gerust uitspreken.

FIEN: Mag ik echt? Ik weet dat ge niet graag hebt... En ik krijg niet graag onder mijn voeten.

LISE: Je mag het gerust over André hebben. Ik wil alleen niet dat je zit te vergelijken.

FIEN: Da's vriendelijk.

LISE: Het is niet dat alles over André niet... Hij was mijn broer en het waren natuurlijk moeilijke momenten voor ieder van ons.

FIEN: Tegen wie zeg je 't...

LISE: Maar dat is al lang geleden en het was helemaal anders. Voor mij toch.

FIEN: Dat spreekt vanzelf.

LISE: Goed dan.

Ze gaan weer aan 't werk. Lise haalt prenten van de muur. Fien vindt het verhaal van Jason op de kast.

FIEN: Wat is dat voor iets?

LISE: Oh, dat. Gewoon een verhaal dat die jongen geschreven heeft. Hij heeft het ons gezonden.

FIEN: *(Bekijkt het)* Is het iets zoals *Alice in Wonderland* of wat?

LISE: Nee, 't is eerder science fiction.

FIEN: 't Is opgedragen aan Danny, zie ik.

LISE: Ja, hij had gevraagd of 't mocht.

FIEN: Waarom? Gaat het misschien over Danny?

LISE: Helemaal niet. Het gaat over een wetenschapper. Of over de zoon van die wetenschapper, beter gezegd. De vader ontdekt een heel netwerk van gangen en gaten naar andere galaxies, of parallelle universums of hoe dat ook heet, maar de vader sterft ten slotte. En de zoon gaat in dat netwerk naar hem op zoek. Niet naar *hem* natuurlijk, want hij is dood, maar naar een andere *versie* van hem.

FIEN: Wat is me dat voor iets...

LISE: Och kom, hij is nog jong.

FIEN: Houden?

LISE: *(Neemt het)* Natuurlijk houden we 't.

Ze legt het bundeltje terug. Fien ruimt verder op. Lise bekijkt haar en wil iets zeggen, maar bedenkt zich. Ten slotte zegt ze op een heel gewone toon:

LISE: Ik denk dat ik hem eens wil ontmoeten.

FIEN: Wie?

LISE: Jason Deneys.

FIEN: *(Korte pauze)* Waarom?

LISE: 'k Weet niet. Omdat ik er zin in heb.

FIEN: En Arno?

LISE: Arno heeft er niets mee te maken.

FIEN: Wel, volgens mij was 't toch maar eng, zoals hij binnen kwam wandelen. Griezelig. Vond jij dat niet griezelig?

LISE: Niet echt.

FIEN: Ik vond het dus griezelig. Je zou eens aan Arno moeten vragen hoe hij erover denkt.

LISE: Ik ga Arno niet vragen hoe hij erover denkt. Eerlijk gezegd kan het mij geen barst schelen hoe hij erover denkt.

FIEN: Goed. Ik zeg maar...
Na een korte stilte verschijnt Arno. Hij kijkt rond. De lakens zijn van het bed, er hangt niets meer aan de muren. Hij wou in feite niet binnen komen, maar nu kan hij niet meer terug.

ARNO: Gaat het?

LISE: Het gaat.

ARNO: Mooi. *(Korte pauze)* Misschien kunnen we die bruine spreij d'erop leggen.

LISE: Mij goed.

ARNO: Misschien kunnen we die foto's van Lieve Blanckaert ophangen die beneden liggen.

LISE: Klinkt niet slecht.

ARNO: 't Gaat anders goed vooruit.

LISE: Yep.

ARNO: Goed... Ziet er goed uit. *(Pauze)* Ik ga Skip even uitlaten. Iets nodig van buiten?

LISE: Ik denk van niet.

ARNO: Oké dan. *(Af)*

LISE: *(Fluistert)* Ik haat die spreij. We nemen die blauwe. Da's meer neutraal.

Ze werken in stilte verder. Plots glimlacht Fien. Ze herinnert zich iets.

FIEN: Zeg, weet je waar ik deze morgen ineens aan dacht?

LISE: Nee.

FIEN: *(Een tikje vrolijk)* Weet je nog die pralines die jij en Arno me verleden jaar gegeven hebben voor mijn Moederdag? Met die mengeling van fijne koekjes en chocolaatjes? Ik had de pralines er voor de grote mensen uitgehaald toen jullie kwamen dineren en Danny had het hele schoteltje leeggegeten toen niemand keek.

LISE: *(Die het verhaaltje al 100 keer heeft gehoord)* Ja...

FIEN: En Arno boosweg: “Wel, waar zijn al die pralines naartoe?” En ik: “Danny heeft ze op. Laat dat kind toch met rust. Kinderen houden van snoep.” En Arno: “Maar dat waren pralines met likeur!” Weet je nog?

LISE: Weet ik nog, ma.

FIEN: Maar Danny had alles op. Die was zo precies wat in de wind. Hij liep in cirkeltjes rond en wou de muren opklimmen en dingen op zijn hoofd leggen en toen is hij wakker gebleven tot drie uur 's morgens. Weet je nog?

LISE: Maar al te goed.

FIEN: Ik wist niet wat er in die dingen zat. Ik dacht dat het gewone pralines waren. Maar ze zaten propvol likeur. Elke keer als ik dat verhaaltje aan mijn vriendinnen vertel, lachen ze zich kreupel.

LISE: *(Glimlach. Korte pauze)* Ma? *(Korte pauze)* Gaat het weg?

FIEN: Wat?

LISE: Dat gevoel. Gaat het ooit weg?

FIEN: *(Korte pauze)* Nee. Ik denk van niet. Toch niet voor mij. En dat is nu al elf jaar zo. *(Korte pauze)* Het *verandert* wel.

LISE: Hoe?

FIEN: 'k Weet niet. De druk, denk ik. Op sommige vlakken wordt het draaglijk. Het is precies iets waar je wat vanonder kan kruipen, maar toch blijft rondragen. Iets gelijk een baksteen in je zak. Soms vergeet je 't zelfs even, maar dan is het er plots om één of andere reden weer. En dat is vreselijk. Maar niet de hele tijd. Soms is het... Niet dat je het daarom *graag hebt*, maar het is iets dat je in de plaats krijgt van je zoon, dus wil je 't evenmin loslaten. En zo blijf je het dragen. Het gaat nooit weg, en dat geeft soms...

LISE: Wat?

FIEN: Een goed gevoel, eigenlijk...

*Ze zwijgen. Lise knikt nadenkend van ja. Dan gaan ze weer aan 't werk.
Het licht dimt.*

DERDE SCÈNE

Een paar dagen later. Jason zit op de sofa. Lise komt uit de keuken met een schotel.

LISE: Ik heb appeltaart gebakken. *(Biedt aan)*

JASON: *(Neemt er eentje met een servetje)* Dank u.

LISE: Wil je iets drinken? Cola hebben we niet. Spuitwater? Fruitsap?

JASON: Bedankt. 't Is goed zo.

LISE: Je zal het moeten doorspoelen. Koffie drink jij zeker niet?

JASON: Nee, dank u. Echt, 't is goed zo.

LISE: Mooi. Laat me weten als je van gedachte verandert.

Ze gaat naast hem zitten. Jason neemt een hapje taart.

JASON: 't Is erg lekker. *(Lise glimlacht. Pauze)* 't Is nog altijd redelijk warm, hé?
(Pauze. Zij glimlacht) Gaat u nu verhuizen?

LISE: We denken erover. Als we een koper vinden tenminste.

JASON: En waar naartoe?

LISE: We kijken rond.

JASON: Ver?

LISE: Waarschijnlijk niet. Mijn man werkt in de stad, dus zoeken we 't liever niet al te ver.

JASON: Wat doet hij?

LISE: Verzekeringen. Risicobeheer.

JASON: *(Weet niet wat het is)* Ha ja...

LISE: Hij neemt de trein. Om naar zijn werk te gaan.

JASON: 't Is een tof huis. Ik hoop dat u er eentje vindt dat even tof is.

LISE: We zoeken iets kleiner. Dit is te groot geworden. (*Jason eet even verder*) Het spijt me dat Arno er niet kon zijn.

JASON: Niet erg.

LISE: Hij is niet... euh...

JASON: Er niet klaar voor?

LISE: Ik wou zeggen *niet aan 't werk*. Maar juist ja, dat andere ook.

JASON: Hij leek wel boos. De laatste keer.

LISE: Nee. Hij was alleen maar verbaasd je te zien.

JASON: Hmhm.

LISE: Je hebt hem alleen maar wat doen schrikken.

JASON: Zo geschrokken zag hij er toch niet uit.

LISE: Tja... 't Is misschien niet het juiste woord. Maar... Arno is niet boos op jou. Wat gebeurd is was een ongeluk. Arno weet dat ook wel. Jij ook, geloof ik. (*Jason neemt een beet van zijn taart. Skip blaft. Lise schrikt*) Dat geblaf doet me telkens schrikken. Ik zweer je, we verhuizen naar ergens waar geen katten zijn.

JASON: U zou zijn stembanden moeten laten knippen.

LISE: Hm?

JASON: Er zijn mensen die dat doen. Als hun honden niet stoppen met blaffen.

LISE: Nog nooit over gehoord.

JASON: Want sommige honden zwijgen nooit. Daarom doen ze 't. Anders is 't enige alternatief ze weg doen. Of in slaap doen, veronderstel ik. Op internet vindt u wel een en ander. Ik wed dat er verscheidene mogelijkheden zijn, als het u interesseert.

LISE: Nee. Arno zou het nooit toestaan. Hij houdt te veel van die hond. (*Korte pauze*) Heb jij een huisdier?

JASON: Nee.

LISE: Een geluk.

JASON: Ha ja?

LISE: Maar als je er eentje wil? Want ik heb er eentje op overschot. Grapje.

Pauze. Jason ziet een boek op het tafeltje liggen.

JASON: Hé? Wij zijn dat boek aan 't lezen voor Nederlands.

LISE: Het Verdriet van België? Vind je 't goed?

JASON: Niet echt. 't Is redelijk lang.

LISE: Weet ik. Ik heb het met moeite uitgekregen.

JASON: Ik heb Belladonna gelezen.

LISE: Ook een dikke kluif.

JASON: Ja, maar het voelde niet zo lang aan.

Pauze.

JASON: Hier hangen geen foto's?

LISE: Van Danny?

JASON: Ja.

LISE: Tja, we hebben het grootste deel weggestoken. De openhuisdagen, zie je.

JASON: Ha ja...

LISE: Als je soms foto's wilt zien? Ik kan...

JASON: Nee, dank u wel.

LISE: *(Korte pauze)* Goed...

JASON: De foto bij het artikel was wel goed. De kleine. Op het strand.

LISE: Wenduine.

JASON: Ik had ook zo'n shirt. Zoals die van hem. Zoals hij er een droeg op de foto. *(Pauze)* Misschien reed ik iets te hard. Toen. 'k Weet niet zeker, maar 't kon. Zo... Dat is iets wat ik u wou zeggen. *(Korte pauze)* 't Is een vijftig-zone. Misschien reed ik 55. Of juist tussen de twee. Gewoonlijk ben ik erg voorzichtig. Als ik er een beetje over zit, hou ik me wel in. Ik zweer het. Maar ik weet niet goed meer of ik het gedaan heb toen ik hier kwam. 't Is dus mogelijk dat ik iets te snel reed. En dan kwam die hond opduiken. Supersnel. En ik zwenkte om hem te ontwijken, maar ik wist natuurlijk niet... *(Korte pauze)* Ik vond dat u

dat moest weten. Ik overschreed misschien lichtjes de snelheids- limiet. Maar ik weet het niet heel zeker.

Pauze.

LISE: Ik ga je wat fruitsap halen. Maar je moet het niet opdrinken als je niet wil.

JASON: Ja.

Lise gaat naar de keuken waar ze een glas vult.

LISE: En je zit in het laatste jaar?

JASON: *(Naam school)* Maar ik doe het alleszins veel beter dan vorig jaar.

LISE: Des te beter. Je ouders zullen tevreden zijn.

JASON: Alleen mijn moeder. Maar 't klopt, ze is er tevreden mee. Ze zegt dat als ik volgend jaar naar de unief ga, dat ze zich dan ook gaat laten inschrijven om een oogje in 't zeil te kunnen houden. Grapje natuurlijk.

LISE: Natuurlijk.

JASON: Ze kijkt er niet echt naar uit, vermits ik alleen ben thuis, maar ik heb haar gezegd dat ik elk weekend naar huis zou komen, als ik kan natuurlijk.

LISE: Natuurlijk. *(Ze komt terug met het fruitsap)* Alsjeblieft.

JASON: Dank u. *(Zet het glas neer)*

LISE: En wanneer is de promotie?

JASON: Nu donderdag. De gouverneur komt speecheen. Zijn nichtje zit in mijn klas.

LISE: En het afscheidsfeestje?

JASON: Vorige zaterdag.

LISE: En jij bent geweest?

JASON: Wat dacht u?

LISE: Met je vriendinnetje of...

JASON: Nee. Ik had een vriendinnetje, maar het is een tijdje geleden uit geraakt. Ik ben dan maar met Laurien geweest -Da's gewoon een goede vriendin- en dat andere meisje, Tina die met Carl gaat en die zijn pa heeft een limousine uit de jaren weet-ik-veel en daarmee doet hij soms shows of zo en hij heeft ons gebracht.

LISE: Dat moet tof geweest zijn.

JASON: Ja, we zaten alleen wat krap, want niemand wou vooraan plaats nemen, maar 't ging wel. We hadden champagne, niet om ons te bezatten of zo, gewoon om lekker wat te vieren. Maar Laurien die is aan de magere kant en daarom geraakte ze wat in de wind, hoewel ze amper één glas op had. En ze bleef maar zagen bij de chauffeur om het dak open te maken omdat ze wou rechtstaan om onnozel te doen, maar de wagen had niet eens een open dak, dus daar hebben we de ganse nacht goed mee gelachen. Dat was echt plezant.

Lise heeft het al een poosje moeilijk. Ze begint plots te huilen. Erg te huilen. Het duurt een poosje en Jason zit erbij, onwennig, niet wetend hoe te reageren.

LISE: Sorry...

JASON: 't Was dom van mij.

LISE: Ik heb erom gevraagd.

JASON: Ja. Nee. Ik had niet moeten... Wilt u dat ik wegga?

LISE: Nee, 't is al over. *(Ze heeft zichzelf opnieuw in de hand, neemt een kleenex en snuit haar neus)* Excuseer. *(Ze blijven een paar ogenblikken in stilte zitten)* Je hebt je blijkbaar goed geamuseerd, toen.

JASON: Het ging wel.

Pauze.

LISE: Dat verhaal dat je ons gezonden hebt. Ik vond het wel goed. Ik heb er je nog niet voor bedankt.

JASON: Geeft niet.

LISE: Erg geapprecieerd. *(Ze neemt opnieuw een kleenex en snuit haar neus)* Dus die wetenschapper die door die jongen wordt gezocht... Is dat je vader?

JASON: *(Korte pauze)* Nee.

LISE: Of is de figuur gebaseerd op je vader?

JASON: Nee. Mijn vader was leraar Engels.

LISE: Oh. Ik was gewoon benieuwd... Maar hij is wel overleden, dacht ik?

JASON: 't Is maar een verhaaltje.

LISE: Ja, natuurlijk. Sorry, 't zijn mijn zaken niet. Ik was het gewoon maar...

JASON: Aan 't lezen?

LISE: Ja. (*Korte pauze*) Hoe dan ook, ik vond het erg knap geschreven. Het deed me denken aan Orpheus en Eurydice. Ken je die Griekse mythe?

JASON: Niet echt.

LISE: Wel, Eurydice sterft en Orpheus mist haar zo verschrikkelijk erg dat hij naar de Hades reist -da's de onderwereld- om haar terug te halen, maar dat lukt dus absoluut niet.

JASON: Zou ik eens moeten lezen.

LISE: Ja. Het lijkt erop. Maar in plaats van de Hades, heb jij dat soort konijnenpijpen. Die parallelle universums. Je gedachtegang is interessant. Dat deel vond ik heel knap.

JASON: Cool.

LISE: Is dat iets waar jij in gelooft?

JASON: Parallele universums? Natuurlijk. Ik bedoel, als de ruimte oneindig is, wat de meeste wetenschappers geloven, dan... ja, dan moeten er parallelle universums bestaan.

LISE: Moeten?

JASON: Ja, want oneindige ruimte betekent... Het betekent dat het overal altijd en altijd maar doorgaat. Dan is er ook een nooit eindigende stroom aan mogelijkheden.

LISE: Ha zo...

JASON: Dus moeten zelfs de meest ondenkbare dingen érgens gebeuren. En dat houdt andere universums in met andere versies van ons die een ander soort leven leiden, of misschien wel hetzelfde leven, maar dan met een paar details die gewijzigd zijn.

LISE: En jij denkt dat zoiets plausibel is.

JASON: Niet alleen plausibel. Waarschijnlijk. Als u de basiswetten van de wetenschap aanvaardt.

LISE: Hmm... (*Korte pauze*) Dus ergens ginder ver loopt een versie van mij rond die... euh... pannenkoeken bakt?

JASON: Zonder twijfel.

LISE: Of die aan een vijver in het park zit?

JASON: Om het even. Natuurlijk. Zelfs allebei, vermits de ruimte oneindig is. Dan lopen

er ginder ver massa's van u rond. En massa's van mij.

LISE: Bijgevolg is dit hier een trieste versie van ons.

JASON: Dat zal wel.

LISE: *(Korte pauze. Andere toon)* Er bestaan bijgevolg van ons andere versies op een plaats waar alles gebeurt zoals het zou moeten. En die andere versies zijn niet hypothetisch, het zijn *echte*, bestaande mensen.

JASON: Ja. Op voorwaarde dat u in de wetenschap gelooft.

LISE: Wel, dat is een prettige gedachte. Dat ik me daar ergens ver weg zit te amuseren.

JASON: *(Na een pauze)* Goed. Wilt u mijn groeten overmaken aan uw echtgenoot? Hem zeggen dat ik misschien iets te hard reed? Ik weet dat hij waarschijnlijk nog steeds boos is, maar...

LISE: Hij is niet boos. Niemand is boos.

JASON: Mooi. *(Korte pauze)* Wilt u het hem toch maar zeggen?

LISE: *(Korte pauze)* Zeker.

Jason drinkt zijn glas leeg, terwijl het licht dimt.

VIERDE SCÈNE

De keuken bij valavond. Nat komt binnen met de doos vol speelgoed en boekjes van Danny. Ze zet alles op tafel. Margo volgt, terwijl ze in Plons, de gekke Kikker leest.

MARGO: Ik kan me niet herinneren dat die gekke kikker zo onnozel deed.

FIEN: Komaan zeg, dat zijn verhaaltjes die kinderen graag hebben.

MARGO: En jij ook nog, zeker... *(Ze legt het boekje weg en vindt het lawaaierige hondje dat ze ooit nog aan Danny heeft gegeven)* Hé, dat herinner ik me nog. Heeft ze gezegd dat ik het mocht houden?

FIEN: Jazeker, ze drong er zelfs op aan.

Lise komt binnen met een recept dat ze voor Margo heeft geprint.

LISE: Hier, speciaal voor jou helemaal uitgetypt. Ik heb geraspte citroenschil in de vulling gestopt, maar je kan ook sinaasappel of zelfs een beetje pompelmoes gebruiken. Of limoen, uiteraard.

MARGO: (*Kijkt*) Jongens, da' s drie bladzijden lang. Ziet er moeilijk uit, Lise.

LISE: Bijlange niet. Ik zeg het je, alles staat er. In detail.

MARGO: Ik hoop dat mijn oven werkt. Ik denk niet dat Herman hem ooit gebruikt heeft. Hij stopt er potten en pannen in.

LISE: Als het niet gaat, bel me dan.

MARGO: Oké. (*Korte pauze, ze giechelt*) Ik. Aan 't bakken. Herman zal niet weten wat hij ziet.

FIEN: Iedereen die ze alle vijf op een rijtje heeft, zal er net zo over denken.

MARGO: Hahaha. Om te lachen.

ARNO: (*Achter, komt thuis van zijn werk*) Hallohallohallo! (*Op, hij heeft iets bij zich in aluminiumfolie*)

MARGO: Dag, Arno. FIEN: Arno.

ARNO: Dag, iedereen.

LISE: Eindelijk thuis.

ARNO: Yep. (*Doet zijn jas uit*)

LISE: Ik dacht dat je vergadering had met de zelfhulpgroep?

ARNO: Even zo gelaten.

MARGO: (*Korte pauze*) Ma, we moeten er vandoor, als je op tijd wil zijn voor de bingo.

FIEN: Hoe laat is 't nu?

MARGO: Tijd om te vertrekken. Herman wil dat ik een cursus veilig bevallen volg, zodat ik weet hoe een baby moeiteloos uit mijn lichaam glijdt. (*Bekijkt de doos met speelgoed*) Bedankt voor de spulletjes.

LISE: Geen probleem.

MARGO: Tot ziens, Arno.

FIEN: (*Tot Lise*) Dag, schatje.

ARNO: Dag allemaal.

FIEN: (*Nadat Margo af is met de doos*) Die bingo is hier juist een paar blokken verder. Waarom is die onnozele zo gehaast?

MARGO: *(Even terug op)* Kunnen we dat in de wagen bespreken, alsjeblieft? *(Af)*

FIEN: En ik heb niet eens de kans gehad om een stukje taart te proeven. *(Af)*

ARNO: *(Doelt op het pakje)* Alain heeft me de rest van zijn brood met courgette meegegeven. Hij wil dat je eens proeft.

LISE: Da's lief van hem. Bedank hem voor mij. *(Howie haalt een biertje)* Wij hadden lasagne. Als je zin hebt...

ARNO: Nee, Alain heeft me de hele dag door volgepropt met zijn brood. *(Lange pauze, blikje bier wordt geopend, enz...)* En hoe was 't met die jongen?

LISE: Goed. Ja, echt: goed.

ARNO: Wat wou hij?

LISE: Alleen maar... 'k Weet niet. Zichzelf voorstellen, denk ik. Babbeltje maken.

ARNO: En? Heb je hem kunnen helpen?

LISE: Hoe bedoel je?

ARNO: Wel, hij leek me erg van plan om met ons eens ernstig te praten. Ik veronderstel dat hij een soort absolutie wou of zo. *(Geen antwoord)* Of niet?

LISE: Niet echt. Toch niet met zoveel woorden.

ARNO: Hm... Heb je hem gezegd dat we hem niet de schuld gaven?

LISE: *Geven.* De schuld *geven.*

ARNO: Weet ik. Maar heb je het hem ook gezegd?

LISE: Ik dacht van wel.

ARNO: *(Na een korte pauze)* Mooi. *(Korte pauze)* Dus moet ik hem niet meer ontmoeten, veronderstel ik?

LISE: Als je 't niet wil, nee.

ARNO: Oké. *(Hij gaat aan de tafel zitten)*

LISE: Waarom ging je niet naar de vergadering?

ARNO: Gewoon eens overslaan.

LISE: Waarom niet, Arno?

ARNO: Ik denk dat ik leeg vergaderd ben met die groep. Ik denk niet dat ik er nog naartoe ga.

LISE: Is er iets gebeurd?

ARNO: Nee. Ik denk dat het niet langer nut heeft. Ik wil het een tijdje alleen proberen. Ik bedoel, niet alleen in m'n eentje natuurlijk, maar wel zonder de groep. *(Korte pauze)* Wat denk jij?

LISE: Waarom niet? Als je er niets meer aan hebt...

ARNO: Precies.

LISE: *(Korte pauze)* Alles in orde verder?

ARNO: Tuurlijk. Alleen moe. En propvol courgettenbrood.

LISE: Ik ga eens proeven. Is 't lekker?

ARNO: Ja, 't is wel erg lekker.

LISE: *(Nadat ze een stukje afgesneden heeft)* Rik en Debbie hebben ons dit week- end uitgenodigd voor de barbecue.

ARNO: Echt?

LISE: Zondag. Ben je vrij?

ARNO: Ja. Je hebt met Rik gesproken?

LISE: Nee, met Debbie.

ARNO: Je hebt met Debbie gesproken?

LISE: Ik heb haar gebeld.

ARNO: Die zal ook versteld hebben gestaan.

LISE: Ba ja...

ARNO: Wat zei ze?

LISE: Och ja... Zitten snotteren en zich dan vijftig keer verontschuldigen en dan nog wat meer gesnotter.

ARNO: Tof.

LISE: Waarom niet. Ze zei dat ze al lang had willen bellen, maar ze voelde er zich zo

raar bij en daarom stelde ze het altijd maar uit en voor ze 't goed beseftte waren er een paar maanden voorbij en dan kon ze niet meer bellen omdat ze zich zo stom voelde en ze veronderstelde dat ik haar haatte, dus leek het haar beter om niet meer te bellen.

ARNO: En dat was voor jou voldoende?

LISE: Weet ik het. Waarschijnlijk zeker? We zullen zien met de barbecue. *(Ze gaat bij hem aan de tafel zitten)*

ARNO: Zullen de kinderen er zijn?

LISE: Natuurlijk.

ARNO: *(Korte pauze)* Dat wordt zwaar.

LISE: Ja. Anderzijds zal het goed zijn om hen eens te zien. We zouden voor Emilie iets moeten meedoen. We hebben haar verjaardag gemist. Ze is vorige week vier geworden.

ARNO: Ja. Natuurlijk. *(Lange pauze)* Die van Danny komt eraan.

LISE: Weet ik.

ARNO: Dat wordt pas echt zwaar.

LISE: Ja... *(Stilte. Ze eet van het brood)* Da's wel lekker.

ARNO: Ik zal tegen Alain zeggen dat je 't lekker vond. *(Meer stilte)* 't Is hier zo stil?

LISE: Ik heb een slaappil in 't eten van Skip gedaan.

ARNO: *(Met glimlachje)* Kom niet zeveren.

LISE: 't Is echt. *(Eet verder. Na een poosje:)* Denk je niet dat we eens moeten nadenken over het huis?

ARNO: *(Korte pauze)* Als niemand toehapt zullen we wel moeten.

LISE: Ik veronderstel dat er ergere dingen zijn.

ARNO: Zeker.

LISE: 't Is wel een tof huis.

ARNO: Weet ik.

LISE: *(Korte pauze)* Wat gaan we nu doen?

ARNO: Doen?

LISE: 'k Weet niet. Gewoon iets doen.

ARNO: Wel... *(Denkt na)* We kunnen morgen altijd naar Dreamland om iets voor Emilie uit te pikken. 'n Speeldoos, poppen... Zal ze wel leuk vinden.

LISE: Daar kunnen we mee beginnen. En daarna?

ARNO: ... Pakken we alles mooi in.

LISE: Hhm...

ARNO: En zondag gaan we naar de barbecue en we geven Emilie ons cadeautje en we kletsen wat met Rik en Debbie en om hen op hun gemak te stellen, vragen we de kinderen uit over wat ze gedaan hebben en zo en we doen alsof het ons allemaal erg interesseert. En dan wachten we tot Rik en Debbie over Danny beginnen nadat ze de kinderen naar de speelkamer hebben gestuurd en dat zal zo nog een tijdje doorgaan en daarna keren we naar huis terug.

LISE: *(Korte pauze)* En dan?

ARNO: *(Korte pauze)* Weet ik niet. Iets. We vinden er wel iets op.

LISE: Denk je?

ARNO: Ik denk het. Ik denk wel dat we er iets op vinden.

Lange stilte. Ze blijven naast mekaar zitten, zonder mekaar zelfs te bekijken. Ze zijn bang. Dan neemt Lise Arno's hand. Ze houden mekaars hand stevig vast, terwijl het licht langzaam dimt.

* * * * *

Noot van de auteur.

Konijnenpijp is qua toon een erg gevoelig toneelspel en het juiste evenwicht kan gemakkelijk zoek raken. Met deze gedachte in het achterhoofd geeft de auteur een paar tips...

Konijnenpijp is een stuk over een gezin dat een zwaar verlies heeft geleden, maar dat betekent niet dat ze de dag daarom wezenloos doorbrengen, dat het wenen hen nader staat dan het lachen of dat ze somber en ontroostbaar zijn. Dan zouden we een misleidend en erg oninteressant stuk krijgen om naar te kijken. De personages zijn integendeel erg functionele, niet overdreven gevoelige, gevatte en soms zelfs grappige mensen die zich een weg trachten te banen doorheen hun verdriet en mekaar met de beste zorgen omringen. Natuurlijk komen ze onderweg met mekaar in botsing en worden ze overmand door een resem emoties, maar ik heb getracht heel duidelijk te bepalen wanneer en hoe dit gebeurt.

Dit is een droevig stuk. Maak het niet droeviger dan het al is. Vermijd ten allen prijze goedkoop sentiment en theatrale frasen. Als je dat niet doet wordt het stuk afgevlakt en komt het over als een derderangs film-van-de-week.

Huilbuien: als de regieaanwijzingen het niet over tranen hebben, stop er dan ajb geen in! Arno moet wenen aan het einde van deel 1. Lise weent op een bepaald moment in haar scène met Jason. Fien weent bijna wanneer ze Danny's schoentjes in zijn kamer vindt. Ik denk dat het zowat alles is. Ik ben zeker dat Jason niet moet wenen in dit stuk. Ik weet zelfs zeker dat hij nooit zal wenen. (Jawel, hij wordt achtervolgd door de dood van Danny, maar zijn emoties zijn niet bepaald toegankelijk voor hem zelf. Ajb, geen

overstuur geraakte jongere die door schuldgevoelens gekweld wordt. Zo is Jason niet. Intomen, ajb.)

Lachen: er zijn, naar ik hoop, veel grappige momenten in dit stuk. Ze zijn belangrijk. Vooral voor het publiek. Zonder de lach wordt het stuk ondraaglijk. Omzeil de grapjes niet. Het zijn uw vrienden.

Ajb, vermijd ten allen tijde extra omarmingen of handjes vasthouden. Vermijd kost wat kost pasklare oplossingen. Een voorbeeld: Lise en Fien moeten mekaar niet in de armen vallen aan het einde van de scène in de kamer van Danny. Dit is niet dat soort stuk. Er kunnen en moeten hoopvolle en echt relationele momenten bestaan tussen de personages, maar ik wens geen moment (ook niet helemaal aan het einde) dat het publiek zucht en zegt: "Oh, fijn, nu komt alles in orde".

Konijnenpijp is geen netjes gepolijst toneelspel: vijl de scherpe kantjes er niet af!

* * * * *

Over de Auteur

David LINDSAY-ABAIRE werd in 1969 geboren in Boston (V.S.) Zijn stukken zijn bevolkt met figuren op zoek naar klaarheid in hun leven. Hij schildert karakters die de wereld op een andere manier bekijken. Zo bewandelt hij de dunne lijn tussen realisme en prettig gestoord. De wereld in zijn stukken is tegelijk duister, grappig, vreugdevol, mysterieus, hoopvol en ironisch. Soms zelfs een tikje dwaas.

David LINDSAY-ABAIRE ontving talloze prijzen voor zijn toneelwerken. Toch is *Rabbit Hole*, hier vertaald als *Konijnenpijp*, zijn Magnum Opus, waarvoor hij in 2007 de Pulitzerprijs voor drama ontving.

De film, waar David LINDSAY-ABAIRE zelf het scenario voor schreef, verscheen in 2010. *Nicole Kidman* speelt de hoofdrol.

Andere stukken van zijn hand:

(O. a) *Wonder of the World*, *Kimberly Akimbo*, *Fuddy Meers*, *High Fidelity*...

David LINDSAY-ABAIRE verzorgt ook de teksten van de musicals *High Fidelity* en *Shrek*.

* * * * *

Over het stuk

Lise en Arno verloren in een verkeersongeval hun enige zoontje, Danny. Samen proberen ze een oplossing te vinden voor een probleem waar geen oplossing voor bestaat. De grote vraag is uiteraard *waarom*. Hoewel de dood van Danny hun relatie heeft afgevlakt, proberen Lise en Arno een antwoord te vinden door om te beginnen niemand, zelfs niet de jongen die het ongeluk veroorzaakte, de schuld te geven. Deze bijzondere interpretatie van hun verdriet maakt deze eenvoudige mensen groots en bewonderenswaardig. Hun positieve houding tegenover mekaar zal er voor zorgen dat ze er iets op vinden om langzaam uit het diepe dal van hun verlies te kruipen. Niets komt in orde, want Danny komt nooit terug, maar *Konijnenpijp* is een stuk over hoop.

Zonder hoop is het leven ondraaglijk.

De karakters in *Konijnenpijp* zijn heel scherp omlijnd en dat maakt het stuk bijzonder sterk en boeiend. *Konijnenpijp* is bevolkt met goede, edele mensen die soms dwaas doen of domme praat verkopen, maar die de moeite blijven doen om mekaar te blijven begrijpen en bovenal als grote gave *vergeving* bezitten. En dat is niet aan iedereen gegeven.

* * * * *